

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์การใช้คำยืมภาษาต่างประเทศในเพลงลูกทุ่ง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเลือกใช้คำยืมภาษาต่างประเทศในเพลงลูกทุ่ง และเพื่อศึกษาบริบททางภาษาของคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งยุคนิยม ปี 2546-2548 โดยนำเสนอผลการศึกษานี้วิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือผลการวิเคราะห์การใช้คำยืมและผลการวิเคราะห์บริบททางภาษา

ในบทนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ลักษณะคำยืมภาษาต่างประเทศ โดยกำหนดคำยืมภาษาบาลี-สันสกฤต ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาเขมร อีกทั้งวิเคราะห์บริบททางภาษาของคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่ง ผลการวิจัยมีดังนี้

ลักษณะการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศ

ลักษณะคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่ง มีลักษณะคำยืมที่ปรากฏให้เห็นดังต่อไปนี้

เพลง สาวห่างโปรดทราบ

คำร้อง/ทำนอง จันทรา ท่าอรุณ
 จิ่งหรีดขาว วงศ์เทวัญ ขับร้อง

ท่านผู้มีเกียรติโปรดทราบ	ถ้าไม่ทราบก็ต้องทราบ
คุณตี๋มพบคุณสุภาพ	เชิญแถวหน้าเคาน์เตอร์ค่ะ
ท่านผู้มีเกียรติโปรดทราบ	ถ้าไม่ทราบก็ต้องทราบ
แฟนใครหาเชิญมารับ	แถว แถว หน้าเคาน์เตอร์จ้า (สร้อย)
อยู่บ้านนอกฉันทันจบแค่ มอหก	เลขบินเป็นนกมาอยู่ กทม.
อยู่ไปอยู่มาตัวเหลือเท่าแมงปอ	ทำงานห่างหอ โลดสั่นทันสมัย
ก็อยากจะเป็นสาวพียงพียง	คอยพูดคะคะเสียงหวานหวานหน้าไมค์
ความสวยสับสนฉันทันเลยทนทำใจ	อยู่แผนกขายในฝ่ายสโตร์เรื่อยมา
ลดกระหน่ำอีกแล้ว	อย่าแตกแถวกันนะจ้า
ไม้ตีกอล์ฟของป้า นาฬิกาเมียน้อย	เมียหลวงดันให้แหวนพลอย
สร้อยข้อมือของน้องเมีย	นาฬิกาทองนะคะเสีย เดี่ยวหมดเวลาตี๊กหน่อง
อยากพูดมั่งจั่งเสียงเหนือ ๆ อย่างจั้น	สำเนียงบ้านฉันทัน เหม่ไม่ใช่ก็ใกล้เคียง
ประชาสัมพันธ์หนุ่ม ๆ คอยเรียบเคียง	โอมละเพียงสวยเมื่อไหร่ละน่าดู (สร้อย)

โปรด (โปรด) ก. ถูกใจหรือพอใจมาก เช่น โปรดสิ่งสวยงาม, แสดงความเมตตากรุณา โดยปลดเปลื้องความเดือดร้อนเป็นต้น เช่น โปรดข้าพเจ้าสักครั้ง, ใช้ประกอบหน้ากริยา แสดงความขอร้องอย่างสุภาพ เช่น โปรดนั่งนิ่ง ๆ. ว. ที่ถูกใจหรือพอใจมาก เช่น คนโปรดของโปรด. (จ. โปรด). (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 721)

เคาน์เตอร์ น. โต๊ะสำหรับรับจ่ายเงินหรือแสดงสินค้าตามร้านค้าหรือสำนักงาน มักมีลักษณะยาวและสูงกว่าโต๊ะธรรมดา, เครื่องเรือนที่มีลักษณะเช่นนั้น. (อ. counter). (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 264)

เกียรติ เกียรติ-, เกียรติ์ (เกียรติ, เกียรติ-, เกียน) น. ชื่อเสียง, ความยกย่องนับถือ, ความมีหน้ามีตา. (ส. กิรีติ; ป. กิตติ ว่า คำเก่าคือ, คำสรรเสริญ). (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 147)

ไมล์ น. ชื่อมาตราวัดของอังกฤษ มีกำหนด 1 ไมล์ เท่ากับ 40 เส้น หรือ 1,609 กิโลเมตร. (อ. mile) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 889)

กอล์ฟ น. กีฬานชนิดหนึ่ง ใช้ไม้ตีลูกกลมผ่านพื้นที่ขวางกั้นที่เตรียมไว้ให้มีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น เป็นหลุมทราย บ่อน้ำ ให้ไปลงหลุมที่กำหนด (อ. golf). (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 89)

นาฬิกา น. เครื่องบอกเวลา มีหลายชนิด เช่น นาฬิกาปลุก นาฬิกาข้อมือ, ลักษณะนามว่า เรือน; ช่วงเวลาคิดตามชั่วโมง เช่น 1 ชั่วโมง = 1 ชั่วโมง, ใช้เป็นมาตราบอกเวลา เช่น 1 นาฬิกา 2 นาฬิกา... 24 นาฬิกา, เขียนย่อเป็น น. (เทียบ ส. นาฬิกา ว่า เครื่องกำหนดเวลา) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 578)

เพลง ดอกหญ้าในป่าปูน

คำร้อง/ทำนอง สลา คุณวุฒิ
 ต่าย อรทัย ขับร้อง

หัวใจติดดินสวมกางเกงยีนส์เก่าเก่า	ใส่เสื้อตัวร้อยเก่าเก่ากอดกระเป๋ายิบเดียวติดกาย
กราบลาแม่พ่อหลังจากเรียนจบ ม.ปลาย	ลาทุ่งดอกหญ้าไสวมาอาศัยชายคาป่าปูน
เอาแรงเป็นทุนสู้งานเงินเดือนต่ำต่ำ	เก็บเงินเข้าเรียนภาคค่ำ
ก่อความหวังบนทางเบี่ยงฝุ่น	สังคมเมืองใหญ่ขาดแคลนน้ำใจเจือจุน
ใช้ความอดทนเติมทุนให้ยืนสู้ไหวทุกวัน	อยู่เมืองสวรรค์แต่เป็นคนชั้นติดดิน
เป็นผู้รับใช้จนชิน หูได้ยินแต่คำสั่งงาน	แต่ยังยิ้มได้เพราะใจเหมือนดอกหญ้าบาน
ถึงอยู่ในที่ต่ำชั้นแต่ก็บานได้ทุกเวลา	หัวใจติดดินสวมกางเกงยีนส์เก่าเก่า
ใส่เสื้อตัวร้อยเก่าเก่า แต่ใจสาวบ่ด้อยราคา	หวังวันหนึ่งเรียนจบชั้นที่เฟ้ารอมา
จะสวมมงกุฎดอกหญ้า	ถ้ายรูปปริญาหวนมาบ้านเรา

กาย กาย- (กายยะ-) น. ตัว เช่น ไม่มีผ้าพันกาย, และมักใช้เข้ากับคำ ร่าง เป็น ร่างกาย, ใช้เป็นส่วนท้ายของสมาส หมายความว่า หมู, พาก, เช่น พล กาย = หมูทหาร. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 114)

คูณ ก. เพิ่มจำนวนเท่าตัวตามหน่วยที่ต้องการ, เท่า เช่น ทวีคูณ คือ 2 เท่า ตริคูณ คือ 3 เท่า. น. เรียก เครื่องหมายดังนี้ x ว่า เครื่องหมายคูณ. (ป., ส. คูณ) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 257)

อาศัย ก. พักพิง, พักผ่อน; พึ่ง; อ้างถึง เช่น อาศัยความตามมาตราที่ ... (ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1370)

ภาค ภาค- (พาก, พากละ-) น. ส่วน เช่น ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ, ฝ่าย เช่น ภาครัฐบาล ภาคเอกชน ภาคเหนือ ภาคใต้, บั้น, ตอน, เช่น หนังสือภูมิศาสตร์ภาคต้น หนังสือประวัติศาสตร์ ภาคปลาย พงศาวดารภาค 1, คราว เช่น การศึกษาภาคฤดูร้อน, ส่วนของประเทศที่แบ่งออกเป็น ส่วนย่อยเพื่อสะดวกในด้านการปกครอง การศึกษา การทหาร เป็นต้น เช่น เจ้าคณะภาค แม่ทัพภาค. (ป.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 819)

สังคัม สังคัม- (-คัมมะ-) น. คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน เช่น สังคมชนบท; วงการหรือสมาคมของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น สังคมชาวบ้าน. ว. ที่เกี่ยวกับการปะสังสรรค์หรือชุมนุม เช่น วงสังคัม งานสังคัม. (ป.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1159)

สวรรค์ (สะหฺวัดนคะ-, สะหฺวัน) น. โลกของเทวดา, เมืองฟ้า. (ส. สุวรรค; ป. สกค) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1143)

เวลา น. ช่วงระยะเวลาที่ยาวนานที่มีอยู่หรือเป็นอยู่ โดยนิยามกำหนดขึ้นเป็นครุ่ คราว วัน เดือน ปี เป็นต้น เช่น เวลาเป็นเงินเป็นทอง ขอเวลาสักครุ่. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1086)

ปริญญา(ปะรินยา) น. ความกำหนดรู้, ความหยั่งรู้, ความรู้รอบ; ชั้นความรู้ชั้นมหาวิทยาลัย ซึ่งประสาทให้แก่ผู้ที่สอบไล่ได้ตามที่กำหนดไว้, ถ้าประสาทแก่ผู้ทรงวิทยาคณะหรือผู้มีเกียรติตามที่เห็นสมควร เรียกว่าปริญญาเกิตติมศักดิ์. (ป.; ส. ปริญญา). (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 671)

เพลง โทรหาแห่นเคื่อ

คำร้อง / ทำนอง สลา คุณวุฒิ

คำขับร้อง อรทัย ขำร้อง

โทรหาแห่นเคื่อจำเบอร์โทรน้องได้บ่	น้องจะเฝ้ารออ้ายโทรหาเวลาเลิกงาน
มีเรื่องเว้าน่าอยากคุยสองคนเท่านั้น	วันก่อนที่เราพบกันคนหลายน้องเฝ้าบ่ได้
เชื่อใจแท้แต่จึงเทาใจคบเรื่อยมา	เป็นที่ปรึกษาคอยปรับทุกข์เวลาวุ่นใจ
จากพ่อแม่มาที่ฝั่งหนึ่งเดียวคืออ้าย	ถึงตัวทำงานห่างไกล แต่ใจฮักตามเป็นเงา
เบอร์เก่าเวลาเดิมช่วยเดิมเสียงให้ได้ยิน	เป็นวิตามินสร้างภูมิคุ้มกันความเหงา
บ่ได้ฟังเสียงก็จั่งบ่ได้กินข้าว	คิดสอดบวักกับความเหงา นั่งเฝ้ามือถือคือบ้า
โทรหาแห่นเคื่อ กดเบอร์ที่ใจเฝ้าจำ	มีผู้อยู่หน้า ย่านอ้ายทำเป็นลืมเวลา
มีเรื่องอยากถาม เก็บไว้นานย่านใจอ่อนล้า	เอาไว้บ่ค้ออ้ายโทรหา ค่อยปรึกษากันสองคน

โทร (โทรระ-) ว. คำนำหน้าศัพท์ แปลว่า ไกล. (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 546)

ทุกข์ (ทุกข์ะ-, ทุก) น. ความยากลำบาก, ความไม่สบายกายไม่สบายใจ. (ป.; ส. พุชช).
(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 533)

วิตามิน น. กลุ่มสารอินทรีย์ซึ่งเป็นสารอาหารจำเป็นที่ร่างกายต้องการแต่เพียงจำนวนน้อยๆ และจะขาดไม่ได้ หากขาดจะทำให้ก่อวิยะวะในร่างกายทำงานผิดปกติ และเกิดโรคได้ สารกลุ่มนี้มีส่วนช่วยในการเจริญเติบโตของร่างกาย บำรุงผิวพรรณ เหงือก ฟัน และช่วยต้านทานโรค แบ่งเป็น 2 พวกใหญ่ คือ พวกที่ละลายได้ในไขมัน เช่น วิตามินดี และพวกที่ละลายได้ในน้ำ เช่น วิตามินบี วิตามินซี ใ้ว่าวิตามินหรือไวตามินก็มี. (อ. vitamin) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1075)

ภูมิ (พุม, พุมิ, พุมมิ-) น. แผ่นดิน, ที่ดิน. ภูมิธร, ภูมินทร์, ภูมินาถ, ภูมิบดี น. พระเจ้าแผ่นดิน. (ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 825)

เพลง อะไรจะเกิดให้มันเกิด

คำร้อง/ทำนอง โกสไลยกานนท์

กัทธิยา มารศรี ขับร้อง

ไม่ต้องมีคนตรีใช้ตีกะละมัง	สามช่า ดัง ๆ ให้กลบเสียงบ้านใกล้
คืนนี้เขามีกานแต่งงาน	เจ้าสาวคนนั้นนะเพื่อนฉันใช่ใคร
เอ๊ย ชั่ง มันเกิด อะไรจะเกิดก็ปล่อยมันไป	ฉันไม่ได้โอกาสใครแค่เปลกใจที่มันไม่ใช่เรา
เสียงแห่แตรวงทั้งมกอลงยาว	ผ่านหน้าบ้านเราเลยอดมองไม่ได้
เจ้าบ่าวเขาถือขันหมากมา	เสียงใครทักว่านั่นแฟนเก่าใคร
เอ๊ย ชั่งมันเกิดอะไรจะเกิดก็ปล่อยมันไป	ฉันไม่ได้โอกาสใครแค่เปลกใจที่ไม่มาบ้านเรา
ไม่ต้องมีคนตรีใช้ตีกะละมัง	ร้องเพลงดังๆ ให้หนวกหูบ้านใกล้
เขาร้องสุขสันต์วันวิवाห์	ฉันไม่น้อยหน้านะคนหลายใจ
เอ๊ย ชั่งมันเกิดอะไรจะเกิดก็ปล่อยมันไป	ฉันไม่ได้โอกาสใคร แค่เปลกใจที่น้ำไหลออกตา

ดนตรี น. เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง, เครื่องบรรเลงซึ่งมีเสียงดัง ทำให้รู้สึก
 เพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์รัก โศก หรือรื่นเริง เป็นต้น ได้ตามทำนองเพลง. (ศ. ดนตรีน.)
 (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 394)

อิจฉา (อิด-) ก. เห็นเขาได้ดีแล้วไม่พอใจ, อยากมีหรือเป็นอย่างเขาบ้าง (มีความหมาย
 มากกว่า ริษยา). (ป., ศ. อิจฉา ว่า ความอยาก, ความต้องการ, ความปรารถนา) (ราชบัณฑิตยสถาน
 2546: 1372)

สุข (สุก, สุขะ-) น. ความสบายกายสบายใจ เช่น ขอให้มีความสุข เกิดมาก็มีความสุขบ้างทุกข์
 บ้าง มักใช้เข้ากับคำเป็น เช่น ขอให้ยู้อยู่เย็นเป็นสุข ขอให้เป็นสุข ๆ นะ ว. สบายกายสบายใจ เช่น
 เดี่ยวนี้เขาอยู่สุขสบายดี. (ป., ศ.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546:1021)

สันต์ ว. เจียบ, สงบ, สัจ (ป.; ศ. สานต) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1166)

วิवाห์ วิวาหะ (วิวาหะ-) น. “การพาออกไป” หมายถึง การแต่งงานแบบหนึ่งที่ฝ่ายชาย
 จะต้องถูกนำไปอยู่ที่บ้านฝ่ายหญิง เรียกว่า วิวาหมงคล เป็นประเพณีแต่งงานที่นิยมปฏิบัติกัน

ในประเทศอินเดียฝ่ายใต้ การแต่งงานตามประเพณีไทยไม่ว่าฝ่ายหญิงจะไปอยู่ที่บ้านฝ่ายชายหรือฝ่ายชายจะไปอยู่ที่บ้านฝ่ายหญิง หรือจะแยกไปอยู่ตามลำพังก็เรียกว่า วิวาหะ หรือ วิวาหมงคล ทั้งสิ้น. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546:1080)

เพลง จอมอ ป.6

คำร้อง/ทำนอง สลา คุณวุฒิ

ไมค์ ภิรมย์พร ขับร้อง

ความรู้ต่ำเขียนคำว่ารักไม่สวย	อภัยที่ด้วยคนสวยเมื่อเธอเปิดอ่าน
จดหมายใบนี้เขียนจากคนใช้แรงงาน	ส่งให้เธอถึงบ้านต้องการสื่อสารดวงใจ
คนบ้านป่า วุฒิการศึกษาไม่สูง	ลายมือลูกทุ่ง ช่างเหยิงเหมือนรอยตีนไก่
กลั่นคำว่ารักมาจากส่วนลึกในใจ	อ่านได้ความหรือไม่ เนื้อในจดหมายครวญมา
จบ ป.6 หยุดการเรียนไว้ มือจับคันไถ	ไม่ชินเมื่อจับปากกา
อยากเรียนให้สูงแต่ความจนขวางการศึกษา	เป็นคนไร้ปริญญา ภาษาอังกฤษแค้นๆ
ความรู้ต่ำ บรรยายคำรักไม่หวาน	สำนวนด้านๆ อย่าหันหาใครมาแทน
ช่วยตอบสักหน่อย อย่าปล่อยให้คอยคลอนแคลน	อยากมีใจรักแน่น ทดแทนใบปริญญา

อภัย อภัย- (อะไพ, อะไพยะ) น. ความไม่มีภัย ความไม่ต้องกลัว. (ป., ส.), นิยมใช้ประกอบกับคำอื่น เช่น ขออภัย หมายความว่า ขอโทษให้ ขออย่าได้ถือโทษ, ให้อภัย หมายความว่า ยกโทษให้. ก. ยกโทษ เช่น ฉันทอภัยให้เธอ. (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1331)

วุฒิ (วุทธิ) น. ภูมิรู้; ความเจริญ, ความงอกงาม, ความเป็นผู้ใหญ่. (ป. วุฑฺฒิ; ส. วุฑฺฒิ). (ราชบัณฑิตยสถาน 2546:1083)

สาร (सान, สาระ) น. แก่น เนื้อแท้ มักใช้เข้าคู่กับคำ แก่น เป็น แก่นสาร ข้อความ ถ้อยคำ เรื่องราว เช่น กล่าวสาร สื่อสาร หนังสือ เช่น นิตยสาร วารสาร ความหมาย เช่น เขียนสาร สารของนายกรัฐมนตรียิ่งเยาวชน. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1182)

ศึกษา น. การเล่าเรียน ฟึกฝน และอบรม. (ส. ศึกษา; ป. ลิกฺษา) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1104)

บรรยาย (บันยาย, บันระยาย) ก. ชี้แจงหรืออธิบายเรื่องให้ฟัง เป็นต้น, เล่าเรื่อง เช่น ภาพยนตร์มีอักษรไทยบรรยายกำกับไว้. (ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 606)

เพลง หนูไม่ได้ตั้งใจดำ

คำร้อง/ทำนอง เสงี่ยม ศิษย์ธีรพันธ์

ลูกทุ่ง 4 ทิน ขับร้อง

หนูไม่ได้ตั้งใจดำ หนูไม่ได้ตั้งใจดำ	หนูไม่ได้ตั้งใจดำ หนูไม่ได้ตั้งใจดำ
ดำตามแม่ แม่พาดำ ถึงไม่ขาวแต่ก็เร้าใจเชือกซี่	สคิสผมสยายคดำ นิสัยดีไม่เคยมีมลทิน
ช่วยแม่ทำกินและขายต้มส้มดำ	เชื่อแม่ฉายแววมาคิด ๆ ผิวจะดำไปนิค
ก็ไม่คิดพันธุกรรม คุณแม่สวมแหวนเพชรเม็ดโต	อยู่คอนโดเพราะมัวขายส้มดำ
หนุ่มน้อยหนุ่มใหญ่ ทั้งพ่อม่ายโสด ๆ	จะสคหรือไม่สคก็ขอให้รวยล้ำซ่า
สมัครได้ไม่เว้นวัน โกงวันพระ	มาชิมามาชิมามาจองน้องดำ
ของดีมีอยู่เต็มตัว รับรองว่าซัวร์อย่ามัวชอกช้า	ใครสนใจมีมาริบมาเขียวไม่หม่นมาเขียว
เดี๋ยวก็จะ โคนชิงดำ รางวัลที่เขาจะได้ตอบแทน	ยิ่งกว่าเงินพันแสนถ้าได้เป็นแฟนน้องดำ

นิสัย น. ความประพฤติที่เคยชิน เช่น ทำจนเป็นนิสัย, ที่พึง, ที่พึงพิง, ที่อาศัย เช่น ขอนิสัย ในการอุปสมบท. (ป. นิสฺสย) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 593)

มลทิน (มลทิน) น. ความมัวหมอง, ความต่างปร้อย, ความไม่บริสุทธิ์. (ข. มนุฑิล.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 836)

เพชร (เพ็ด, เพ็ดชะ-) น. ชื่อแก้วที่แข็งที่สุดและมีน้ำแวววาวมากกว่าพลอยอื่นๆ ใช้ทำเป็น เครื่องประดับหรือใช้ประโยชน์ในทางอุตสาหกรรม; โดยปริยายหมายความว่า แข็งที่สุด เช่น เหล็กเพชร ใจเพชร. (ส. วชร; ป. วชร). (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 797)

สมัคร (สะหมัก) ก. ยื่นความจำนงขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกหรือร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้น เช่น สมัครเป็นสมาชิกสมาคม สมัครเข้าทำงาน, บางทีก็มีคำ ใจ ประกอบอยู่ด้วย ซึ่งเป็นคำผสมที่ต้องการเน้น เช่น ใจสมัคร ว่า ใจที่สมัคร, สมัครใจ ว่า สมัครด้วยความเต็มใจ (ต. สมัก ว่า เต็มใจ; ป. สมคฺค; ส. สมคฺร ว่า พร้อม) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546 : 1128)

เพลง หยาดเหงื่อเพื่อแม่

คำร้อง/ทำนอง สลา คุณวุฒิ
เอกพล มนต์ตระการ ขับร้อง

ลูกทำงานหนักเพราะอยากเห็นแม่พักผ่อน จิตใจอาวรณถึงตอนแม่นั้นลำเค็ญ
ชื่นสวสักผืน เสื้อตัวงามบ่เคยได้เห็น เลี้ยงลูกบนความลำเค็ญ ลูกเห็นแม่เหนื่อยมาพอ
อยู่ กทม. สานก่อเพื่อแม่ทุกอย่าง ทำงานรับจ้างหาทางสร้างฝันวันรอ
ได้เงินบาทได้ยารอให้แม่ต้องเอ่ยขอ ส่งรายเดือนมารอคงพอให้แม่สบาย
เสื้อผ้าชิ้นผืนใหม่ถูกใจซื้อมาใช้หน้อย อาหารอร่อยถูกปากแม่อย่าห้ามใจ
งานหนักงานเบา จ้างใครเขาทำแทนก็ได้ เก็บแรงไว้กอดลูกชาย ในวันที่กลับคืนมา
ลูกทำงานหนักเพราะอยากเห็นแม่พักผ่อน สิ่งใดบนทอนปล่อยวางเสียบ้างเถิดหนา
ลูกเสียเหงื่อ ไป บ่เสียคายดอกกะแม่จ๋า ขอเพียงวันลูกคืนมา ได้เห็นแม่มีสุขใจ

จิต (จิต, จิตตะ-) น. ใจ, สิ่งที่มีหน้าที่รู้ คิดและนึก, (โบ เขียนว่า จิตร), ลักษณะนามว่า
ดวง. (ป. จิตต) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 312)

อาวรณ (-วอน) ก. ห่วงใย, อาลัย, คิดกังวลถึง, นิยมใช้เข้ากับคำ อาลัย เป็นอาลัยอาวรณ.
น. เครื่องกัน, เครื่องกำบัง. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1369)

บาท (บาท, บาทตะ-) น. ดิน, ราชศัพท์ว่า พระบาท. (ป., ส. ปาท) (ราชบัณฑิตยสถาน
2546: 621)

อาหาร น. ของกิน, เครื่องค้ำจุนชีวิต, เครื่องหล่อเลี้ยงชีวิต, เช่น อาหารเช้า อาหารปลา
อาหารนก; โดยปริยายหมายถึง สิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึง เช่น อาหารตา อาหารใจ. (ป., ส.)
(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1371)

สร้าง 2 (สร้าง) น. โรงขนาดเล็กมียกพื้นข้างใน สำหรับพระสงฆ์นั่งสวดพระอภิธรรม
อยู่ 4 มุมพระเมรุ, ช่างคดช่าง คดสร้าง ลำซ่าง หรือ ลำร้าง ก็เรียก. (เทียบ ส. ศมุศาสน; ป. สุสาน).
(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1136)

เพลง สัญญาห้าบาท

คำร้อง/ทำนอง สลา คุณวุฒิ

เอกราช สุวรรณภูมิ ขับร้อง

ลงทุนห้าบาทตัดขาดความรักสองเรา	จดหมายในซองเก่าๆ ที่เจ้าส่งมาตัดรัก
ของดีแต่ตมปี กระจายปากกาค่าคงไม่มาก	แต่มีอำนาจตัดรักที่พุ่มพุกกันมานานปี
มีทางเลือกใหม่ ไล่ส่งพี่พันทางจร	ความฝันนานวันผุกร่อน แม้เคยพร่ำวอนก่อนนี้
ไม่อาจทำใจ อ่านจดหมายแล้วซึมคาที่	เห็นคำจบกันแค่นี้ใจพี่เหมือนโดนฟ้าผ่า
แต่ตมปีสองบาท กระจายและซองจดหมาย	ปากกาที่เขียนบรรยายรวมแล้วใช้เงินเหรียญห้า
น้องส่งมาล้มความรักงดงามสูงค่า	ด้วยการยกเลิกสัญญาผิดข้อหาใดๆ ไม่มี
ลงทุนห้าบาท ตัดขาดความรักสองเรา	เหตุผลแค่เพียงส่งข่าว แล้วเจ้าก็ไปหลบลิ
สัญญาด้วยใจ แต่ใช้ปลายปากกาขี้	ถนอมรักมาทีปี กลับมีค่าเพียงห้าบาท

แต่ตมปี (สะแตม) น. ดวงตราไปรษณียากร, ตราไปรษณียากร ก็เรียก. (อ. stamp)

(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1231)

สัญญา น. กฎ ข้อตกลงระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย หรือหลายฝ่ายว่าจะกระทำการหรืองดเว้น
 กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง; ข้อตกลงกัน คำมั่น, เช่น เขาให้สัญญาว่าจะมาหา พรุ่งนี้;
 ความจำ เป็นขั้น 1 ในขั้น 5 คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ก. ให้คำมั่น รับปาก ทำ
 ความตกลงกัน, เช่น แม่สัญญากับลูกว่าถ้าสอบได้ที่ 1 จะให้รางวัล. (ป.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546:
 1162)

ถนอม (ละหุนอม) ก. คอยระวังประคับประครองไว้ให้ดี เช่น ถนอมน้ำใจ, ใช้อย่าง
 ระมัดระวังเพื่อไม่ให้เสียหรือหมดเร็ว เช่น ถนอมของกินของใช้, ถนอมแรง, เก็บไว้อย่างดี เช่น
 ถนอมเอาไว้ก่อน, สนอม ก็ว่า. (ข. ถนอม) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 485)

เพลง เพ็ญจำลา ก่อน

คำร้อง/ทำนอง เกียรติ เถลิงชัย

สันติ ดวงสว่าง ขับร้อง

พี่แอบร้องไห้ไม่ให้ใครเห็น	ร้องให้อยู่ใต้โสตล์น้องเพ็ญไม่น่าทำพี่
บอกหน่อยเพ็ญจำ พาใครมานอนค้างที่นี่	เจอเพ็ญเมื่อตอนตีสี่ คนคือออกจากโสตล์
พี่อยากจะถามสักคำได้ไหมคนนั้นนะเขาคือใคร	สงสัยเจ้าของเซเว่น
พี่ยืนขวานเห็นกับตาว่านั่นคือน้องเพ็ญ	หัวใจพี่แทบหยุดเต้น โธเพ็ญหลอกพี่ทำไม
อยู่ๆ แอบพาเข้ามาอนทับที่	โสตล์ห้องนี้เคยนอนกับพี่ไซ้ไหม
เจอหนุ่มเซเว่น น้องเพ็ญเข้ามาเปลี่ยนใจ	คูชิ ช่างทำกันได้ ยังไม่ทันตายสวมเขา
กลับมาร้องไห้ อาลัยอาวรณ์	เพ็ญจำไม่น่าตัดรอน พี่นอนซ้าเหลือจะกล่าว
น้องเพ็ญคนสวย ขอให้รวยสมใจเถิดเจ้า	เห็นภาพคืนนั้นแล้วเศร้า พี่อยากจะเผาโสตล์

โสตล์ (ปาก) น. โรงแรม, ที่พักคนเดินทาง. (อ. hotel) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1408)

เพ็ญ ว. เต็ม. (ข. เพญ) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 798)

อาลัย ก. ห่วงใย, พัวพัน, ระลึกถึงด้วยความเสียดาย. น. ความห่วงใย, ความพัวพัน, ความระลึกถึงด้วยความเสียดาย. (ป., ส.อาลย) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1368)

ภาพ ภาพ- (พาบ, พาบพะ-) น. ความ, ความมี, ความเป็น, มักใช้ประกอบส่วนท้ายของคำสมาส เช่น มรณภาพ ว่า ความตาย ; รูปที่ปรากฏให้เห็นหรือนึกเห็น เช่น ภาพทิวทัศน์ ภาพในฝัน, สิ่งที่วาดไว้เป็นรูปหรือสิ่งที่ถ่ายแบบไว้ เช่น ภาพสีน้ำมัน ภาพถ่าย. (ป., ส. ภาพ)
(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 820)

เพลง สมชายเปลี่ยนไป

คำร้อง/ทำนอง มนตรี พานเทียน

แมงปอ ชลธิชา ขับร้อง

ใจกว้างใจหาย อึ้งต้ายตายสมชายโดนอุ้ม	ข่าวคราวเร้าร้อน้องกลุ่มสับสนวนวาย
ก็โทรไปทุกทีข่าวมีว่ายังไม่ตาย	ถามคูก็กลับคล้ายว่านั่นสมชายหรือไม่
สมชายเปลี่ยนไป สมชายเปลี่ยนไป	ให้สมชายเปลี่ยนไป
ลองตามอีกที คราวนี้ไปที่ช่องเจ็ด	เจออาจารย์จะเด็ดก็บอกไม่เห็นไม่ใช่
ถามอาจารย์เน่าท่านก็เล่าให้ฟังไม่ได้	คิดว่าถูกอุ้มไป แต่ที่ไหนได้น้องตกใจไขว่เขว
สมชายเปลี่ยนไป สมชายเปลี่ยนไป	ให้สมชายเปลี่ยนไป
สมชายเปลี่ยนแปรถ้าคูไม่แนกก็ไม่ใช่สมชาย	หน้าตาเปลี่ยนไป เสริมตั้งมาใหม่ ตัดกางหล่อเก้
ดิ่งตาขีดผิว ดูดสิ่ว นั่งเป็นซ้คันเทห์	มีสาวรวยสวยเจ้ เลยทำจำนองไม่ได้
สมชายเปลี่ยนไป สมชายเปลี่ยนไป	ให้สมชายเปลี่ยนไป
สมชายกลับมา ปัญหาที่เลยคลายคลี่	หายไปเป็นปีพี่ไม่มีอันตราย
แอบไปสัลยกรรมให้หมอทำหน้าคดไฝ	เจ้เศรษฐินีเงิ ทุ้มเงินให้พาสมชายเปลี่ยนแปลง
สมชายเปลี่ยนไป สมชายเปลี่ยนไป	ให้สมชายเปลี่ยนไป

อาจารย์ น. ผู้สั่งสอนวิชาความรู้ ; คำที่ใช้เรียกนำหน้าชื่อบุคคลเพื่อแสดงความยกย่องว่ามีความรู้ในทางใดทางหนึ่ง. (ส.; ป. อจาริย) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1361)

เนา 3 (แบบ) น. เรือ, ลำภา, เกตรา. (ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 596)

อันตราย (อันตราย) น. เหตุที่อาจทำให้ถึงแก่ความตายหรือพินาศ. (ป., ส. อนุตราย ว่าอุปสรรคหรือภัยอันมาในระหว่าง) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1354)

เศรษฐี (เสถติ) น. คนมั่งมี ; ชื่อหนึ่งของดาวฤกษ์ ธนิษฐา มี 4 ดวง, ดวงไซ ดาวศรวิษฐา หรือดาวธนิษฐะ ก็เรียก. (ส. ว่า ประมุขพ่อค้า; ป. เสฎฐี) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1106)

เพลง ดาวเด่น ม.ต้น

คำร้อง/ทำนอง สลา คุณวุฒิ

ทำนอง อรทัย ขันร้อง

หางเครื่องชั่วคราว สาวนักเรียน ม.ต้น	หลบภัยความจน กระโดดขึ้นบนเวที
เรียนคุณครูประจำชั้น ขอสิทธินี้สูงชันอย่างนี้	เงินไปโรงเรียนไม่มี ต้องหาเวทีทำกิน
ศิลปินจำเป็นรับงานแล้วเดินเต็มที	จำทำเดินจากทีวี หากยังบ่ดีอย่าหมิ่น
เป็นดาวประจำลำซิ่ง แต่ชีวิตจริงติดดิน	แลกตั้งค่าตัวพอกิน เป็นศิลปินแก้จน
ดาวเด่น ม.ต้น ลูกหลานคนจนชานา	ขอร้องสายตาคนหน้าเวทีอย่าชุกชจน
ถ้าสายตาดี ขอร้องมืออย่างวุ่นวน	เดี๋ยวสาว ม.ต้น จะโดนครูหักคะแนน
ดาวเด่น ม.ต้น กลัวโดนครูหักคะแนน	แดนเซอร์ชั่วคราวเส้นทางดาวบ่ทันเริ่ม
รับงานแค่วันปิดเทอม	เก็บตั้งค่าไว้เต็มยามขาดแคลน
ขอขอบคุณคุณครูประจำชั้น ที่ปิดกั้นเขตแดน	ให้สาว ม.ต้น ออกแดนซ์ รับใช้แฟนฯ อย่างเข้าใจ
ยามสาว ม.ต้น ออกแดนซ์	ขอออนแฟนฯ จงเข้าใจ

ภัย น. สิ่งที่น่ากลัว, อันตราย, เช่น อัคคีภัย คือ ภัยที่เกิดจากไฟ อุทกภัย คือ ภัยที่เกิดจากน้ำ. (ป., ส. ภย) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 819)

ครู (ครู) น. ผู้ตั้งสอนศิษย์, ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์. (ป. ครู, ครู; ส. ครู)
(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1225)

สิทธิ (สิทธิ) น. อำนาจอันชอบธรรม เช่น บุคคลมีสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ
เขามีสิทธิในที่ดินแปลงนี้. (ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1193)

เวที น. ผู้รู้, นักปราชญ์. (ป.; ส. เวทิน) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1085)

เพลง กังสอนหลาน

คำร้อง/ทำนอง นิรันดร์ โกสยศานนท์

น้องมายด์ ป่วนเมือง ขับร้อง

กั๊งมาจากชั่วเถา นั๊งสำเภามาจากแดนไกล มีเสื่อผืนหมอนใบ หักพุดไทยยังไม่แข็งแรง
 กั๊งอ่านเขียนเรียนน้อย จึงต้องคอยรับจ้าง เหนื่อยแรง กั๊งหวังหลานกิมเอ็ง ต้องร้องเพลง
 สอนหลานทุกวัน เพลงๆ นั้นยังจำได้ดี เป็นเด็กหมั่นเรียนหนังสือ อ้อ อ้อ อ้อ ลือเป็นเด็กดี
 ต่อไปเงินทองมากมี ต่อไปเป็นรัฐมนตรี
 ถ้าเป็นเด็กไม่เรียนหนังสือ อ้อ อ้อ อ้อ ลือต้องถูกตี ชีซ่า ชีซ่า ทะล่าปตี
 ชีซ่า อ้าวชีซ่าทะล่าปตี หลายปีผ่านไปมาแล้ว เพลงกั๊งยังเจื้อยแจ้ว แว่วหวาน
 คอยสั่งสอนลูกหลาน ดั่งตำนานเสื่อผืนหมอนใบ กั๊งมาจากชั่วเถา นั๊งสำเภามาจากแดนไกล
 กั๊งบอกจกจำไว้ หมั่นตั้งใจเล่าเรียนศึกษา วันข้างหน้า มั่งมี สุขจี

ลือ (ปาก) ส. คำใช้แทนผู้ที่เราพูดด้วย เพศชาย ใช้พูดกับผู้ที่เสมอกันหรือผู้น้อยใน
 ทำนองเป็นกันเอง, เป็นสรรพนามบุรุษที่ 2. (จ. ลือ ว่า คำใช้เรียกบุรุษที่ 2) (ราชบัณฑิตยสถาน
 2546: 1018)

บริบททางภาษาของคำยืมภาษาต่างประเทศ

ในด้านบริบททางภาษา ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่องการใช้คำที่สื่ออารมณ์ การใช้คำสัมผัส การใช้คำซ้ำ การใช้คำซ้อน การใช้คำหลากหลาย คำที่มีความหมายลึกซึ้ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การใช้คำที่สื่ออารมณ์

คำแต่ละคำที่ผู้ประพันธ์นำมาเรียงร้อยเป็นบทเพลงลูกทุ่งเมื่อเปล่งออกมาเป็นน้ำเสียง ซึ่ง
 สื่อถึงความรู้สึกในอารมณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ได้อย่างชัดเจน น้ำเสียงทำให้เกิดสุนทรียรสทางด้าน
 ภาษาและความคิด ซึ่งเกิดจากการใช้คำต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม อันจะก่อให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ แก่
 ผู้ฟัง เช่น อารมณ์ โกรธ เกลียด โศกเศร้า เหงา ว้าเหว่ เยาะเย้ย รัก สุข สนุกสนาน ชื่นชม ยกย่อง
 ฯลฯ ซึ่ง พิทยา ลิ้มมณี ได้จัดกลุ่มอารมณ์เหล่านี้ไว้ 9 ด้าน (พิทยา, 2537: 25)

1. คำสื่ออารมณ์ โศกเศร้า เสียใจ

2. คำที่สื่ออารมณ์ โกรธแค้น ขุ่นเคือง
3. คำที่สื่ออารมณ์ ประชดประชัน เสียดสี เยาะเย้ย
4. คำที่สื่ออารมณ์ สุข สดชื่น
5. คำที่สื่ออารมณ์ ขบขัน สนุกสนาน
6. คำที่สื่ออารมณ์ และความรู้สึกที่จริงใจ
7. คำที่สื่ออารมณ์ เสียหาย อาลัยอาวรณ์
8. คำที่สื่ออารมณ์ ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญ
9. คำที่สื่ออารมณ์ สงสารเห็นใจ ให้อภัย

1. คำที่สื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ การใช้คำที่แสดงถึงรสของความโศกเศร้า เสียใจ เหนงว่าเหว่ ซึ่งเกิดจากความผิดหวังในเรื่องความรักเป็นต้นเหตุ ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...เมื่ออ้ายเลือกคนที่มาทีหลัง โลกนี้ทุกอย่างเหมือนสิ้นความหมาย

หากบ่มีอ้ายคนเก่า ใจเหงาก็เริ่มไหวหวั่น ชีวิตขาดคนร่วมฝันสิ้นแรงใจ...

(เพลงวันที่บ่มีอ้าย ต่าย อรทัย ขับร้อง)

ประโยคที่ว่า “โลกนี้ทุกอย่างเหมือนสิ้นความหมาย” แสดงอารมณ์โศกเศร้า หมดหวัง

โลก : โลก- (โลก, โลกะ-, โลกกะ-) น. แผ่นดิน ; โดยปริยายหมายถึงหมู่มนุษย์ เช่น ใ้โลกนิยม ; ส่วนหนึ่งแห่งสากลจักรวาล เช่น มนุษย์โลก เทวโลก พรหมโลก โลกพระอังคาร ; (ภูมิ) ดาวเคราะห์ดวงหนึ่ง มีความใหญ่เป็นอันดับ 5 ในระบบสุริยะ เป็นที่อยู่อาศัยของหมู่มนุษย์และสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย ลักษณะอย่างรูปทรงกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลางที่ศูนย์สูตรยาว 12,755 กิโลเมตร ศูนย์กลางที่ขั้วโลกยาว 12,711 กิโลเมตร มีเนื้อที่บนผิวโลก 510,903,400 ตารางกิโลเมตร. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1043)

ประโยคที่ว่า “ชีวิตขาดคนร่วมฝันสิ้นแรงใจ” แสดงอารมณ์ หมดความหวัง, หมดกำลังใจ

ชีวิต : ชีวะ (ชีวะ-) น. ชีพ, ความเป็นอยู่; พระพหูสัพดี เช่น ชีววาร. (ป., ส.)

(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 366)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ความไม่สมหวังเมื่อคนที่รักเปลี่ยนใจไปรักคนอื่น จึงทำให้ขาดความมั่นใจ มองโลก มองชีวิตด้วยความท้อแท้ เหมือนคนสิ้นหวังไม่อยากจะใช้ชีวิตอยู่ต่อไป

ตัวอย่างที่ 2

...มองเห็นน้องเมียนั่งเสียใจเศร้าโศก   เหมือนดั่งโลกทั้งโลกเธอแบกไว้คนเดียว
ใครหนอใจร้ายเฮ็ดน้องเมียอาย   จนซัดเซวมาร้องไห้อยู่คนเดียว...
(เพลงสงสารน้องเมีย เฉลิมพล มาลาคำ ขับร้อง)

คำว่า โศก สื่ออารมณ์ เศร้าโศก

โศก : 1, โศก- (โศกะ-, โศกกะ-) น. ความทุกข์, ความเศร้า, ความเดือดร้อนใจ, เช่น อันทุกข์โศกโรคภัยในมนุษย์ มีรัฐคตินลงที่ตรงไหน, (อภัย) ก. ร้องไห้ เช่น เขากำลังทุกข์กำลังโศกอย่าไปรบกวนเขา. ว. เศร้า เช่น บทโศก ตาเศร้า ; แห่ง เช่น ใบไม้โศกเพราะความแห้งแล้ง. (ส.; ป. โศก) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1107)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า การแสดงความเห็นใจน้องภรรยาที่ผิดหวังจากความรัก ประหนึ่งว่าเธอต้องทุกข์ทรมานอยู่ในโลกเพียงคนเดียว ซึ่งอาจมีความหมายแฝงถึงการแอบชอบน้องภรรยาอยู่ด้วยก็ได้

2. คำที่สื่ออารมณ์ โกรธแค้น ขุ่นเคือง การใช้คำที่แสดงถึงความรู้สึกโกรธนั้นมีหลายระดับ ได้แก่ การทำให้โกรธ ไม่พอใจ ความรู้สึกโกรธแต่พยายามระเบิดอารมณ์ หรือปล่อยอารมณ์จนปากสั่นก็ได้ ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...รู้ทั้งรู้ก็เลยทำใจ ยิ่งขุนเฉียว เกรี้ยวกราดเกินไป
เรื่องเล็กน้อยกลายเป็นเรื่องใหญ่ เกิดสงครามใจภายหลัง...
(เพลงน้ำตาแก้ปัญหาไม่ได้ คัทลียา มารศรี ขับร้อง)

คำว่า ขุน แสดงอารมณ์ ขุ่นเคือง โกรธแค้น

ขุน : ว. แรง, กล้า, (ใช้แก่ก่อกำเนิดและรศ) เช่น บุกหรือขุน เหล้าขุน. ก. รู้สึกโกรธขึ้นมาทันที. (ข. ขุน) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 338)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **สงคราม**

สงคราม : (-คราม) น. การรบใหญ่ที่มีจำนวนมากต่อสู้ฆ่าฟันกัน, โดยปริยาย หมายถึงอาการที่คล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น สงครามชีวิต สงครามปาก. (ส.สงคราม; ป. สงคราม)
(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1112)

บริบทนี้ สื่อความหมายว่า เป็นความโกรธอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการไม่สมหวังในความรัก จึงทำให้มองเรื่องเล็กๆ เป็นเรื่องใหญ่ และจะนำมาซึ่งการเกิดความวุ่นวายภายในใจ ทำให้ไม่สมหวังในความรักได้

ตัวอย่างที่ 2

...หิวกระเป่ากลับบ้าน มุ่งหน้าไปห่มอชิต รอดคิดว่าจะถึงที่หมาย
นัดเพื่อนเอาไว้ให้ไปรอที่ห่มอชิต แย่งซื้อตัวไอ้จนอารมณ์หงุดหงิด
แต่ก็ชื่นจิตเพราะได้ใกล้ชิดผู้ป่าว...

(เพลงขอบคุณห่มอชิต กนกพร พรหมณี ขับร้อง)

ประโยคที่ว่า “แย่งซื้อตัวไอ้จนอารมณ์หงุดหงิด” แสดงอารมณ์ ชุ่นเคือง
มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ชิต, ตัว**

ชิต : ชิต- (ชิต, ชิตะ-) ก. ชนะแล้ว. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546 : 364)

ตัว : น. บัทรบางอย่างที่แสดงสิทธิของผู้ใช้ เช่น ตัวรถ ตัวหนัง. (จ.)

(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 453)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ความหงุดหงิดที่เกิดขึ้นจากการไปอยู่ในสถานที่ที่มีคนมากมาย คือสถานีขนส่งผู้โดยสารห่มอชิต ซึ่งสามารถบอกความหมายแฝงว่า เป็นช่วงเทศกาลทำให้นักภาพผู้หญิงต่างจังหวัดที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร แต่ในเวลาเดียวกันในบริบทนี้ก็สื่อว่า แม้คนจะมากและหงุดหงิดเพียงใด แต่ผู้หญิงคนนี้ก็มีความสุขเมื่อได้อยู่ใกล้ชิดกับหนุ่มๆ ซึ่งแฝงอารมณ์ขันของผู้ประพันธ์เพลงเอาไว้ด้วย

3. คำที่สื่ออารมณ์ ประชดประชัน เสียดยัย เยาะเย้ย เป็นการใช้คำที่แสดงอารมณ์สลับเนื่องมาจากอารมณ์โกรธ ใช้คำที่มีน้ำเสียงประชดประชันในบทเพลงลูกทุ่ง ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...ไม่ต้องมีคนตรีใช้ตีกะละมัง ร้องเพลงดังๆ ให้หนวกหูบ้านใกล้
 เขาร้องสุขสันต์วันวิวาห์ ฉันไม่น้อยหน้านะคนหลายใจ...
 (เพลงอะไรจะเกิดให้มันเกิด คัทลียา มารศรี ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ดนตรี, สันต์, วิวาห์**

ดนตรี : น. เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง, เครื่องบรรเลงซึ่งมีเสียงดังทำให้รู้สึก
 เพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์รัก โศก หรือรื่นเริง เป็นต้น ได้ตามทำนองเพลง. (ส. ศนฺตุริณฺ)
 (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 394)

สันต์ : ว. เจียบ, สงบ, สงัด (ป.; ส. สานฺต) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1166)

วิวาห์ : วิวาห์, วิวาหะ (วิวาหะ-) น. “การพาออกไป” หมายถึง การแต่งงานแบบหนึ่งที่
 ฝ่ายชายจะต้องถูกนำไปอยู่ที่บ้านฝ่ายหญิง เรียกว่า วิวาหมงคล, เป็นประเพณีแต่งงานที่นิยมปฏิบัติ
 กันในประเทศอินเดียฝ่ายได้, การแต่งงานตามประเพณีไทย ไม่ว่าจะฝ่ายหญิงจะไปอยู่ที่บ้านฝ่ายชาย
 หรือฝ่ายชายจะไปอยู่ที่บ้านฝ่ายหญิง หรือจะแยกไปอยู่ตามลำพังก็เรียกว่า วิวาหะ หรือ วิวาหมง
 คล ทั้งสิ้น. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1080)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า การประชดประชันเนื่องจากไม่สมหวังในความรัก จึงใช้
 อุปกรณ์ภายในบ้านที่มีอยู่ เช่น กะละมัง ที่มีทำเป็นเครื่องดนตรีแทนเครื่องดนตรีจริงๆ แล้ว
 ร้องเพลงให้สนุกสนานเพื่อประชดขบขันแห่งขันหมากของแฟนเก่า ซึ่งเป็นเจ้าบ่าว แต่ภรรยา
 ผู้หญิงคนนี้ก็อดไม่ได้ที่จะร้องให้แม้จะได้ประชันตามบริบทข้างต้นแล้วก็ตาม

ตัวอย่างที่ 2

... ขาดคุณสมบัติเพราะใบประกาศไม่มี
 ควมมาหลายปียังสอบเป็นแฟนน้องไม่ผ่าน
 ชีวิตฟันฝ่าก้าวมาจากเด็กล้างจาน
 มหาลัยเคยผ่าน แต่ไม่ได้เรียนกับเขา...
 (เพลงโรงเรียนล้างจาน ไมค์ ภิรมย์พร ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ประกาศ**

ประกาศ : ก. ป่าวร้อง, แจ้งให้ทราบ, เช่น ประกาศงานบุญงานกุศล. น. ข้อความที่แจ้งให้ทราบโดยทั่วกัน เช่น ประกาศของวัด ประกาศของบริษัท; (กฎ) ข้อความที่ทางราชการแจ้งให้ประชาชนทราบหรือวางแนวทางให้ปฏิบัติ เช่น ประกาศพระบรมราชโองการ ประกาศกระทรวง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี. (ส. ปฺรกาศ; ป. ปกาศ) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 653)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า การประชดประชันชีวิตที่ไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษา และไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องความรัก

4. **คำที่สื่ออารมณ์ สุข สดชื่น** การใช้คำด้านนี้แสดงถึงอารมณ์รักที่มีความหวังใจให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ให้ความรู้สึกที่อึดอึดอบ จนผู้ฟังเคลิบเคลิ้มตามบทเพลง ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...ตอนเมียไม่มีทำไมไม่เจอ ให้พี่ต้องเพื่อรักเธอ เธอ เต็มอุรา

ไอ้กามเทพเสียบสรเข้าแล้วลีหนา น้องจะน้องจำพี่มารักเจ้าหมัดใจ...

(เพลงเมียไม่มีทำไมไม่เจอ พรศักดิ์ ส่องแสง ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **อุรา, กามเทพ, สร**

อุรา : อูระ, อุรา 1 น. อก (ป.; ส. อฺรฺสุ) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1389)

กามเทพ : น. เทพเจ้าแห่งความรัก. (ป.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 113)

สร : (สอน) น. อาวุธชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยคันสำหรับยิง เรียกว่า คันสร กับลูกที่มีปลายแหลม เรียกว่า ลูกสร, เรียกสายคันสรวา สายสร, เรียกอาการที่ยิงลูกสรออกไปว่า แผลงสร หรือยิงสร; (โบ) ปีน. (ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1092)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า เกิดความรักขึ้นอย่างเต็มหัวใจแต่ก็ไม่สามารถทำอะไรได้ เนื่องจากมีภรรยาอยู่แล้ว

ตัวอย่างที่ 2

...ฉันเองก็ภูมิใจตัวฉัน ผู้ใดคิดกันก็ซึ้งเค้าถอน่า
 ลูกสาวพอได้ก็เอา ยามเมาก็เมากันเฮฮา
 ไปเที่ยวบ้านนั้นบ้านนี้ ฟ้อนหน้าเวทีก็หมุนันละคะ...

(เพลงกะเทยประท้วง ปอยฝ้าย มาลัยพร ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ภูมิใจ**, **เวที**

ภูมิใจ : 1, ภูมิใจ- (พุม, พูมิ-, พูมิ-) น. แผ่นดิน, ที่ดิน. ภูมิใจ, ภูมิใจ, ภูมิใจ, ภูมิใจ
 น. พระเจ้าแผ่นดิน. (ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 825)

เวที : 1 น. ที่ที่ยกขึ้นให้สูงใช้เป็นที่ทำการสักการบูชา, แทนบูชา ; ยกพื้นสำหรับเล่น
 ละครและอื่นๆ เช่น เวทีละคร เวทีมวย. (ป. ; ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1085)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ชีวิตการได้เกิดมาเป็นกะเทย เป็นชีวิตที่มีแต่ความสุข มีแต่ความ
 สนุกสนาน ไม่เคยสร้างปัญหาให้ใครแม้จะมีคนที่ไม่เข้าใจบ้างก็ไม่เป็นไร เพราะเป็นความพอใจ
 และภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นกะเทย

5. คำที่สื่ออารมณ์ ขบขัน สนุกสนาน บทเพลงลูกทุ่งจะใช้คำที่แสดงอารมณ์ขบขัน
 สนุกสนาน ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...เดิมชื่อนายบุญแมน ชอบทำเสียงเงินมาก่อนตัวทุกที
 กร้าดกรี้ด วิ้ววาย เหวกโหวก สนุกหลุดโลกพกแต่อารมณ์ดี...
 เฮไหนเฮกันเต็มที เหมือนเพื่อนสตรีคนหนึ่งมาแต่ไหน...

(เพลงนางสาวแนนซี่ แมงปอ ชลธิชา ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **สตรี**

สตรี : (สตรี) น. ผู้หญิง, เพศหญิง, คู่กับบุรุษ, (ใช้ในลักษณะที่สุภาพ). (ส.; ป. อุดดี,
 ถี). (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1115)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ชีวิตการเป็นกะเทยเป็นชีวิตที่สนุกสนาน ชอบระบายอารมณ์ และแสดงออกโดยการใช้เสียง กรีดร้อง หรือมีภาษาพูดเฉพาะซึ่งทำให้มีความสุข และได้แสดงออก ในสิ่งที่ตนต้องการ

ตัวอย่างที่ 2

..ฝันๆ หรือฝันร้าย เมื่อคืนฝันไปได้เป็นสะใภ้นายก

ในฝันเหมม้นช่างตลก ฝันว่าคุณ ไอ้คมาขอแต่งงาน..

(เพลงสะใภ้นายก อาจารย์ พรหมพฤษย์ ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **นายก**

นายก : (นา-ยก) น. ผู้นำ, ผู้เป็นหัวหน้า, เช่น นายกราชบัณฑิตยสถาน นายกสมาคม นายกสโมสร. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 578)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า มีความสุขกับความฝันที่เกิดขึ้น คือเป็นเรื่องตลกมาที่ในฝันได้ เป็นสะใภ้ของนายกรัฐมนตรีนั่นก็พังทลายเมื่อคืนนอน

6. คำที่สื่ออารมณ์ และความรู้สึกที่จริงใจ เป็นการใช้อุปมาอุปไมยใจให้เกิดความรู้สึก เชื่อมั่น ศรัทธา กระตุ้นเตือนให้กระทำความดี รวมทั้งการชี้ให้อีกฝ่ายเห็นว่าความรักที่มอบให้เป็น รักที่จริงใจ ซึ่งจะพบในบทเพลงลูกทุ่ง ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...เป็นที่ปรึกษาแทนแม่และพ่อ ฝันที่ใจโรมมีอายนำพา

รู้สึกปลอดภัยอุ่นใจในการคบหา เคียงข้างกลางฝันเมืองฟ้าแหวตามีความหวังไซ...

(เพลงคนใกล้เมื่อไกลบ้าน ต่าย อรทัย ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ปรึกษา, ภัย**

ปรึกษา : (ปรึกสา) ก. หาหรือ, ข้อความเห็นแนะนำ, พิจารณาหารือกัน, พิจารณา อภิปรายกัน เช่น ประชุมปรึกษา, พิจารณาร่างคำพิพากษา เช่น ผู้ปรึกษา (ในทางศาล).
น. เรียกความเห็นแนะนำที่เนื่องด้วยการหาหรือว่า คำปรึกษา, เรียกผู้ที่มีหน้าที่ให้ความเห็น แนะนำว่า ที่ปรึกษา เรียกผู้ที่รับหาหรือเพื่อให้ความเห็นแนะนำว่า ผู้รับปรึกษา. (ส. ปรึกษา)

(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 673)

ภัย : น. สิ่งที่น่ากลัว, อันตราย, เช่น อัคคีภัย คือภัยที่เกิดจากไฟอุทกภัย คือ ภัยที่เกิดจากน้ำ. (ป., ส. ภย) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 819)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ผู้ชายที่ตนเองรักเป็นผู้ชายที่มีลักษณะความเป็นผู้นำ คือสามารถเป็นที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง ให้กำลังใจ ห่วงใยคุ้มครองเปรียบเสมือนตัวแทนของพ่อและแม่

7. คำที่สื่ออารมณ์ เสียหาย อาลัยอาวรณ์ เป็นการใช้คำที่แสดงถึงความอาลัย อาวรณ์ต่อคนรัก หรือครอบครัวที่ต้องจากกันไปไกลเพื่อทำงาน หรือการที่ถูกคนรักหมางเมิน แต่ยังคงมีความห่วงหาอาลัยในใจ เมื่อคิดถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งจะพบในเพลงลูกทุ่ง ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...ขาดเธอไม่ได้หัวใจขอสารภาพ กดโทรศัพท์รับช้ำก็ยังไม่ย่อใจ

อยู่ไกลจนชินไม่อยากได้ยินคำว่าห่างไกล ขอร้องอย่าทำร้ายใจ ด้วยการหนีไปห่างกัน...

(เพลงใจสารภาพ จักรพรรณ์ อาบครบุรี ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **โทรศัพท์**

โทรศัพท์ : น. ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ติดต่อพูดกันได้ในระยะไกลโดยใช้สายตัวนำโยงติดต่อถึงกัน และอาศัยอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นหลักสำคัญ. (อ. telephone) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 547)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า การมีความรักต่อใครสักคนคนหนึ่งทุกลมหายใจก็มีแต่คนที่รักอยู่ด้วยตลอดเวลา จึงไม่สามารถขาดเธอได้ แม้โทรศัพท์เพื่อติดต่ออีกฝ่ายรับช้ำก็ยังไม่ย่อใจ เพราะความรักที่มีอย่างมากมายนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 2

...อยากมาซิดใกล้ ก็อายุใครเห็นเข้า หนุ่มยีนส์เสียดผมยาว กับเขาผู้เป็นเพื่อนใหม่
เปรียบเทียบกันแล้ว เรารู้เธอควรคู่ใคร ได้แต่ฝากคำอวยชัย จากเพื่อนใจนักเรียน
หลังห้อง...

(เพลง นักเรียนหลังห้อง บิว พงศ์พิพัฒน์ กงนาค ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **อวย**

อวย : 1 ก. ให้ เช่น อวยชัย อวยพร, โบราณใช้ว่า โอย ก็มี เช่น โอยทาน.

(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1339)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า เสียหาย อยากให้เหตุการณ์เมื่อครั้งเป็นเด็ก กลับเหมือนเดิม
จะได้อยู่เคียงข้างเธอ

8. คำที่สื่ออารมณ์ ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญ เป็นการกล่าวชื่นชม ยกย่อง คนรักหรือคน
ในครอบครัว รวมทั้งสิ่งที่เคารพบูชา ซึ่งในบทเพลงลูกทุ่ง ได้มีการใช้คำที่แสดงถึงอารมณ์ชื่นชม
ยกย่อง ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...พี่เป็นคนดีที่น้องวางใจ เหมือนญาติผู้ใหญ่อยู่ใกล้อุ่นใจทุกที
ไม่ได้วางแผนเป็นน้องเพื่อครองใจ รบกววนชั่วคราวเพียงนี้เป็นที่พักพิงหัวใจ...

(เพลง พี่ชายชั่วคราว ฝน ธนสุนทร ขับร้อง)

คำว่า เหมือนญาติผู้ใหญ่ แสดงถึงความยกย่อง สรรเสริญ เปรียบเสมือนเป็นญาติผู้ใหญ่
มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ญาติ**

ญาติ : ญาติ- (ขาด, ขาด, ขาดดี-) น. คนในวงศ์วานที่ยังนับรู้กันได้ทางเชื้อสายฝ่าย

พ่อหรือฝ่ายแม่. (ป.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 390)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ต้องการความรักเพียงชั่วคราว เพราะผู้ชายที่ตนเองรักเป็น
ผู้ชายที่เป็นคนดี อบอุ่น ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นญาติผู้ใหญ่ ที่คอยปกป้องคุ้มครองดูแลอยู่ตลอดเวลา

ตัวอย่างที่ 2

...บอกใจมันทุกวันหมั่นทำความดี เดินสู้เต็มที่เพราะมีคนคอยเติมฝัน
ขอแรงแห่งรักส่งผลให้ทุกคนนั้นสุขใจทุกวันด้วยรักผูกพันตลอดไป...

(เพลงด้วยแรงแห่งรัก ไมค์ ภิรมย์พร ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ผล**

ผล : น. ลูกไม้ เช่น ผลมะม่วง ผลมะปราง ; สิ่งที่เกิดจากการกระทำ เช่น ผลแห่ง
การทำดี ผลแห่งการทำชั่ว ; ประโยชน์ที่ได้รับ เช่น ทำนาได้ผล เรียนได้ผล ; ใน
พระพุทธศาสนาเป็นชื่อแห่งโลกุตระธรรม มี 4 ชั้น คือ โสคาปัตติผล สกิทาคามีผล
อนาคามีผล อรหัตผล, คู่กับมรรค ; ลักษณะนามเรียกผลไม้ เช่น มะม่วง 2 ผล มะปราง 3 ผล ;
จำนวนที่ได้รับจากการคำนวณ เช่น 5 กับ 7 บวกกัน ได้ผลเท่ากับ 12, ผลลัพธ์ที่ว่า. (ป., ส.)
(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 726)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า จะตั้งใจต่อสู้ชีวิตจนสุดความสามารถ เพราะมีทุกคนคอยเป็น
กำลังใจที่ดีและขอให้อันสงฆ์แห่งการทำความดีส่งผลให้ทุกคนประสบความสำเร็จ และสมหวัง
ในความรัก

ตัวอย่างที่ 3

...คนแรกที่ใจนึก เห็นหน้ายามเจอ**ปัญหา**ทีวผ่านครึ่งใด
คืออ้ายคนคิดคนที่น้องกล้าไว้ใจ รู้จักกันที่เมืองใหญ่ในวันที่ไกลบ้านมา...

(เพลงคนไกลเมื่อไกลบ้าน ต่าย อรทัย ขับร้อง)

คำว่า น้องกล้าไว้ใจ แสดงถึงความชื่นชมยกย่อง

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ปัญหา**

ปัญหา : น. ข้อสงสัย, ข้อขัดข้อง, เช่น ทำได้โดยไม่มีปัญหา, คำถาม, ข้อที่ควรถาม,
เช่น ตอบปัญหา, ข้อที่ควรพิจารณาแก้ไข เช่น ปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาทางการเมือง. (ป.)
(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 687)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า การใช้ชีวิตในเมืองหลวงของผู้หญิงต่างจังหวัดคนหนึ่ง ได้มาพบสิ่งที่ดั่งงามในชีวิต นั่นคือ ความดีของผู้ชายคนหนึ่งซึ่งเมื่อมีปัญหาที่จะได้นึกถึงเป็นคนแรก และกล้าที่จะให้ความไว้วางใจ

9. คำที่สื่ออารมณ์ สงสารเห็นใจ ให้อภัย ในบทเพลงลูกทุ่งจะใช้คำถ่อมตนให้นำสงสารเห็นใจ จากคนรัก ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...ก่อนเอ๋ยก่อนคำ ที่พี่อ้ายหวงแหน เจ้าคงเจ็บคงแค้น แม่่นไผขวางกล้าทำขี้ยี้
สงสารเธอจึง อยากไปนั่งใกล้ๆ เอาผ้าเช็ดน้ำตาให้...

(เพลงสงสารน้องเมีย ขับร้องโดย เฉลิมพล มาลาคำ)

คำว่า **อยากไปนั่งใกล้ๆ เอาผ้าเช็ดน้ำตาให้** แสดงถึงความเห็นใจ สงสาร มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **สงสาร**

สงสาร : 1, สงสาร- (สงसान, สงสาระ-) น. การเวียนวายตายเกิด, การเวียนตายเวียนเกิด; โลก. (ป., ส. สัสาร) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1113)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ผู้หญิงที่ตนเองรักต้องผิดหวังเพราะผู้ชายคนอื่นจึงทำให้รู้สึกเจ็บปวดแทน

ตัวอย่างที่ 2

...เมื่อสัญญารักน้องกลายเป็นก้างคาคอ ถึงอ้ายบ่กล้าเว้าต่อ น้องก็พอรู้ทุกอย่าง
บนเส้นทางใจ บิบบิใครหนึ่งคนพันทาง น้องจึงบ่รอคำสั่ง สู้ทางว่าสมควรไป...

(เพลงออกหักเพราะอ้าย สิริพร อำไพพงษ์ ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **รัก**

รัก : 1 น. (1) ชื่อไม้พุ่มชนิด *calotropis gigantean* (L.) Aiton f. ในวงศ์ Asclepiadaceae ดอกใช้ร้อยกรอง มี 2 พันธุ์ คือ พันธุ์ดอกลา และพันธุ์ดอกซ้อน อย่างเป็นพิษ. (เทียบ ส. อรุณ; ป. อุกก) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 937)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ขอมเสียดสละทุกอย่างเพื่อคนที่รัก แม้จะต้องผิดหวังแต่ก็ทำใจ
ยอมเป็นผู้แพ้ เพื่อให้คนที่รักมีความสุข

จากการวิเคราะห์บริบททางภาษาของการใช้คำยืมในเพลงลูกทุ่งจะเห็นได้ว่า มีการใช้คำที่
สื่ออารมณ์ของมนุษย์ทุกด้านอย่างชัดเจน ได้แก่ คำที่สื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ เหงา ว้าเหว่ ซึ่ง
เกิดจากความผิดหวังในความรัก คำที่สื่ออารมณ์โกรธแค้น ขุ่นเคือง แต่พยายามระงับความโกรธ
ไว้ใใจ คำที่สื่ออารมณ์ประชดประชัน เสียดสีคนรัก เมื่อไม่สมหวังในความรัก คำที่สื่ออารมณ์
สุข สดชื่น เมื่อมีรัก ที่หวังใย และเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน คำที่สื่ออารมณ์สนุกสนาน คำที่สื่อ
อารมณ์ปลุกเร้าใจให้กระทำความดี และความรู้สึกที่จริงใจ คำที่สื่ออารมณ์เสียดาย อาลัยอาวรณ์
ต่อคนรักที่ต้องจากกันไปไกลครอบครัว ทั้งในด้านคุณสมบัติ และรูปสมบัติ คำที่สื่ออารมณ์
สงสาร เห็นใจจากคนรักโดยใช้คำอ่อนตบตีให้ น่าสงสาร

การใช้คำสัมผัส

บริบททางภาษาของการใช้คำยืมด้านการใช้คำสัมผัสในเพลงลูกทุ่งมีทั้งการสัมผัส
พยัญชนะ และสัมผัสสระ ซึ่งนิยมใช้คำสัมผัสภายในวรรคเดียวกัน บทเพลงจึงไพเราะเพราะพริ้ง
และยังสร้างอารมณ์และความรู้สึกให้แก่ผู้ฟังได้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยแบ่งคำสัมผัสออกเป็น 2 ด้าน
คือ สัมผัสพยัญชนะ และสัมผัสสระ แต่ละด้านแบ่งลักษณะการสัมผัส ดังนี้

1. สัมผัสพยัญชนะ คือ การแต่งที่มีคำคล้องจองที่เกิดจากเสียงพยัญชนะตัวเดียวกัน และ
ทำให้เกิดความคล้องจอง สดใสสวย ซึ่งเป็นความงามทางภาษาที่มีลักษณะของการสัมผัสที่มี
ชื่อเรียกต่างๆ กันดังนี้

- 1.1 คำคู่ คือ คำสัมผัสพยัญชนะชิดกันสองคำ
- 1.2 คำเทียบรถ คือ คำสัมผัสพยัญชนะสี่คำชิดกัน
- 1.3 คำแทรกรถ คือ คำสัมผัสพยัญชนะ

1.1 คำคู่ คือ คำสัมผัสพยัญชนะชิดกันสองคำ

ตัวอย่างที่ 1

...ลูกทำงานหนักเพราะอยากเห็นแม่พักผ่อน จิตใจอาวรณ์ถึงตอนแม่นั้นล้ำเคี้ยว

ซิ่นสวยสักผืนเสื่อตัวงามบ่เคยไ้เห็น เลี้ยงลูกบนความลำเค็ญ ลูกเห็นแม่เหนื่อยมาพอ...

(เพลงหยาดเหงื่อเพื่อแม่ เอกพล มนต์ตระการ ขับร้อง)

คำคู่ จิตใจ ซิ่นสวยสักผืน เลี้ยงลูก

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำ **จิต**

จิต : จิต- (จิต, จิตตะ-) น. ใจ, สิ่งที่มีหน้าที่รู้ คิดและนึก, (โบ เขียนว่า จิตร),

ลักษณะนามว่า ดวง. (ป. จิตต) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 312)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ลูกจะทำงานทุกอย่างเพื่อแม่เพราะแม่เหนื่อยมามากแล้ว

ตัวอย่างที่ 2

...ลมพัดข้าวคอก หัวใจอ้ายรอฟังข่าว คึดซอดผู้สาวที่เคยเว้ากันปีก่อน

ว่าสิคีนนาทุกคราเมื่อยามปลาช่อน แต่พอเจ้าจรปลาช่อนบ่เห็นคำแพง

บัดนี้ บัดนี้อ้ายอยากขอกกล่าวกำ ทวนความจำจ๊กกะหน้อย ฝากผู้สาวล้าน้อย

หายจ้อยตั้งแต่นาน...

(เพลงสัญญาปลาช่อน เอกพล มนต์ตระการ ขับร้อง)

คำคู่ เจ้าจร กล่าวกำ จำจ๊ก สาวล้า

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **จร**

จร : 1, จร- (จอน, จอระ-, จระระ-) ว. ไม่ใช่ประจำ เช่น คนจร รถจร, แทรกแปลก

เข้ามา เช่น โรจจร. ก. ไป, เทียวไป ; ประพฤติ. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 288)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ผู้หญิงที่ตนรักสัญญาว่าจะกลับมาหา แต่ก็ไม่รักษาสัญญา จึงอยากขอทวงคำสัญญาเพียงเพื่อให้กลับมาเหมือนเดิม

1.2 คำเทียบรถ คือ คำสัมผัสพยัญชนะที่คำชิดกัน

ตัวอย่าง

...คุณค่าประชาชนจดจำจนสิ้นใจ แฟนทุกท่านเหมือนจันทร์รา

จากฟ้าข้ามฝัน ผมนายกระต่ายนั้น รอควงจันทร์หวานใจ

(เพลงกระต่ายอ่อนจันทร์ กระต่ายขาว ดาวรุ่ง ขับร้อง)

คำเทียบรถ คือ ประชาชนจดจำจน, ส่องแสงเจิดจ้า

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ประชา**

ประชา: น. หมู่คน เช่น ปวงประชา. (ส.; ป. ปชา). (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 656)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ประชาชนที่เป็นแฟนเพลงคือบุคคลที่มีบุญคุณจะไม่ขอลืมทุกคน ขอแรงใจ แรงศรัทธา ให้ทุกคนเห็นคุณค่าแห่งตน ซึ่งเปรียบเทียบกับแฟนเพลงทุกคนเปรียบเสมือนดวงจันทร์ที่สูงส่ง แล้วตนเองเป็นกระต่าย เป็นกระต่ายที่หมายจันทร์ เพื่อความสำเร็จของชื่อเสียงในวันข้างหน้า

1.3 คำแทรกรถ คือ คำสัมผัสพยัญชนะโดยมีคำหรือพยางค์อื่นคั่นกลางสองคำ

ตัวอย่าง

...เบื้องานอยู่บ้านเศรษฐี หัวกระเป๋านี้ไปหางานทำใหม่

ศรีมาเป็นสาวโรงงาน เหนื่อยจนแทบคลานงานหนักเกินไป...

(เพลงศรีทนได้ สาวมาด โตแมกกะเด็นซ์ ขับร้อง)

คำแทรกรถ ได้แก่ เบื่อ – บ้าน ศรี-สาว

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ศรี**

ศรี: 1 (ส) น. มิ่ง, สิริมงคล, ความรุ่งเรือง, ความสว่างสุกใส, ความงาม, ความเจริญ,

เช่น ศรีบ้าน ศรีเรือน ศรีเมือง, ใช้นำหน้าคำบางคำเป็นการยกย่อง เช่น พระศรีรัตนตรัย

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม. (ส. ศรี; ป. สิริ, สิริ) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1093)

บริบทนี้ สื่อความหมายว่า ความอดทนของผู้หญิงคนหนึ่งที่มาทำงานเป็นคนใช้ใน บ้านเศรษฐีที่กรุงเทพฯ แม้งานจะหนัก จะเหนื่อยเพียงใดก็อดทน แสดงถึงความมีกำลังที่เข้มแข็ง มีความ อดทน ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นก็ตาม

2. คำสัมผัสสระ คือ คำคล้องจองที่เกิดจากการใช้คำที่มีเสียงสระเดียวกัน แต่พยัญชนะต้นและตัวสะกดต่างกัน ซึ่งมีลักษณะของการสัมผัสสระที่มีชื่อเรียกต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 คำเคียง คือ คำที่สัมผัสสระชิดกันสองคำ
- 2.2 คำเทียบเคียง คือ คำที่สัมผัสสระชิดกันสามคำ
- 2.3 คำทบเคียง คือ คำที่สัมผัสสระชิดกันสองคู่
- 2.4 คำแทรกเคียง คือ คำที่สัมผัสสระโดยมีคำอื่นแทรกกลางหนึ่งคำ
- 2.5 คำแทรกเอก คือ คำที่สัมผัสสระโดยมีคำอื่นกั้นกลางสองคำ

2.1 คำทบเคียง คือ คำที่สัมผัสสระชิดกันสองคู่ ซึ่งปรากฏในเพลงลูกทุ่งดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

...ดังแล้วไม่เหลิงเริงรำ ลืมชะตาต้อยต่ำ **ผู้ซุบซิบอุปถัมภ์** ไม่มองข้ามหยามคน...

(เพลงกระต่ายอ่อนจันทร์ กระต่ายขาว ดาวรุ่ง ขับร้อง)

คำทบเคียง คือ ผู้ซุบซิบอุปถัมภ์

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **อุปถัมภ์**

อุปถัมภ์ : (อุปะถัม, อุปะถัม) น. ผู้กำจุน, ผู้กำชู, การสนับสนุน, การเลี้ยงดู. ก. กำจุน, กำชู, สนับสนุน, เลี้ยงดู. (ป. อุปตุถุมภ; ส. อุปตุถุมภ). (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1386)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า เมื่อได้เป็นนักร้องดังมีชื่อเสียงแล้วจะไม่ลืมผู้มีพระคุณและจะไม่ถูกลูกเหี้ยมดหยาม ซึ่งจะทำหน้าที่ให้ความสุขความบันเทิงกับทุกคน

2.2 คำแทรกเคียง คือ คำที่สัมผัสสระโดยมีคำอื่นแทรกกลางหนึ่งคำ ซึ่งปรากฏในเพลงลูกทุ่งดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่าง

...ไม่ใช่แฟนกัน สัมพันธ์ก็ด้วยใจภักดี ไม่ใช่คนรัก แต่รู้จักกันธรรมดา

บ่เห็นวันใด ฐูใหม่หัวใจพราหา อยู่ใกล้เผยใจเรื่อยมา เหมือนว่าอายคือดวงใจ

(เพลงคนข้างๆ นก พรพนา ขับร้อง)

คำแทรกเสียง คือ ไหม-ใจ ไกล้-ใจ

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **สัมพันธ์**

สัมพันธ์ : สัมพันธน์ (คำพ้อง- , คำพ้อง) ก. ผูกพัน, เกี่ยวข้อง, เช่น เขากับฉัน

สัมพันธ์กันฉันญาติ ข้อความข้างหลังไม่สัมพันธ์กับข้อความข้างหน้า. (ไว) น. การแยกความ
ออกเป็นประโยค ๆ หรือส่วนต่าง ๆ ของประโยค แล้วบอกการเกี่ยวข้องของประโยคและคำ
ต่างๆ ในประโยคนั้นๆ. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1170)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ถึงแม้จะยังไม่ได้บอกว่าเป็นคนรัก แต่เมื่อไม่อยู่ใกล้ก็รู้ได้เลย
ว่าหัวใจเรียกร้อง คร่ำครวญหา จึงรู้ได้ว่าเป็นความรักที่เกิดขึ้นในใจแล้ว

2.4 คำแทรกแยก คือ คำที่สัมผัสสระ โดยมีคำอื่นคั่นกลางสองคำ ซึ่งปรากฏในเพลงลูกทุ่ง
ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...วิธีลืมหายจะเข้าโรงเรียนที่ไหน ถึงจะทำใจให้ลืมหายได้สนิท

ผู้ชายคนหนึ่งเดินเข้ามาในชีวิต สอนวิชารักจนฝังจิตแล้วก็ปิดเทอมนี้ไป...

(เพลง คิด ร.วิชาลืมหาย แอร์ สุชาวดี ขับร้อง)

คำแทรกแยก คือ ให้-ได้

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **สนิท, วิชา, เทอม**

สนิท : (สะหฺนิต) ว. อย่างใกล้ชิด, ชิดชอบ, เช่น เพื่อนสนิท คนสนิท เขาสนิทกัน
มาก, แนบชิด เช่น เข้าปากไม้ได้สนิท; กลมกล่อม, กลมกลืน, ในลักษณะที่เข้ากันได้ดีไม่มี
อะไรบกร่อง ซึ่งอุปสรรคหนึ่งว่าเป็นเนื้อเดียวหรือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่น ประตูปิดสนิท
สี่เข้ากันสนิทเป็นเนื้อเดียวกัน ผนังห้องแต่ละด้านแม้จะทาสีต่างกันแต่สีก็เข้ากันได้สนิท;
อย่างแท้จริงหรือทั้งหมดโดยไม่มีอะไรมาแทรกหรือเจือปน เช่น มะพร้าวหวานสนิท เชื้อสนิท
ตีหน้าสนิท. (ป. สนิทฺฐ ว่า เสน่หา, รักใคร่; ส. สุนิคุฐ) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1120)

วิชา : น. ความรู้, ความรู้ที่ได้ด้วยการเล่าเรียนหรือฝึกฝน, เช่น วิชาภาษาไทย วิชา
ช่าง วิชาการฝีมือ. (ป. วิชฺชา; ส. วิทยา) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1073)

เทอม : (เทิม) น. ระยะเวลาที่กำหนดไว้เป็นตอนๆ, ภาคเรียน, เรียกค่าเล่าเรียนที่เก็บในภาคเรียนหนึ่งๆ ว่า ค่าเทอม. (อ. term) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 541)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ไม่สามารถลืมผู้ชายที่ตนรักได้ แม้ว่าขณะนี้เขาได้จากไปแล้วก็ตาม

ตัวอย่างที่ 2

...ขอเพียงสายตาอย่าย่อไปมองดูเขา ทุกช่องทางใจจ้างยามรักแท้ขึ้นเฝ้า

...ปกป้องรักงามสองเรา อย่าให้เขาเข้าพรมแดนใจ...

(เพลงกรุณาอย่าผลอใจ ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงษ์)

คำแทรกแยก คือ เรา-เขา

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **พรมแดน**

พรมแดน : (พรม-) น. จี๊ดขึ้นเขตแดน, แดนต่อแดน. (ข. พุริฎาณ)

(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 759)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ไม่อยากให้ผู้ชายคนที่ตนเองรักนอกใจ จึงพยายามเตือนว่าให้มีสมาธิและอย่าให้จิตใจไขว่ไขว่ พยายามปกป้องความรักเอาไว้ อย่าให้คนอื่นเข้ามาเป็นมือที่สามได้

การใช้ซ้ำคำ

คำซ้ำ การซ้ำคำ ซ้ำวลี การซ้ำข้อความที่มีมาก 1 คำขึ้นไป คือมีทั้งซ้ำคำ และซ้ำความ ซึ่งอาจซ้ำในตำแหน่งที่ติดกัน หรืออยู่ห่างกันก็ได้ เช่น รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี รำรำใจรอนรอน ปราชญ์ย่อมปกครองโดยไม่ปกครอง เป็นต้น

ในการวิเคราะห์ลักษณะการใช้ซ้ำคำในเพลงลูกทุ่ง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์คำซ้ำ 3 ลักษณะ ได้แก่ การซ้ำคำ การซ้ำวลี และการซ้ำข้อความที่เป็นประโยค ดังต่อไปนี้

1. การซ้ำคำ ในเพลงลูกทุ่งจะมีลักษณะการซ้ำคำ 2 ลักษณะ คือ การซ้ำคำโดยทันที และการซ้ำคำโดยมีคำอื่นมาคั่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การซ้ำคำโดยทันที เป็นการซ้ำคำคำเดียว โดยเติมเครื่องหมายไม้ยมก (๗) ดังตัวอย่าง เพลงต่อไปนี้

ตัวอย่าง

...แฟนเขาเราดีสนิท แค่คิดก็ผิดกติกา   หักใจลา แต่ยังหวังหาอ้ายอยู่ตลอด
 ขณะที่เราคิดสอด อ้ายคงนอนกอดกับภรรยา   อยากรอดแสบๆ บ่ อาจแสดงได้ยามพบหน้า
 (เพลงก็สอดกอดบ่ได้ ศิริพร อำไพพงษ์ ขับร้อง)

คำว่า **แสบๆ**

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ภรรยา**

ภรรยา : (พันยา, พันระยา) น. ภริยา, เมีย, หญิงที่เป็นคู่ครองของชาย, คู่กับ สามี.

(ส. ภรรยา; ป. ภริยา) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 817)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า หลงรักแฟนคนอื่นโดยไม่รู้มาก่อนว่าเขามีแฟนแล้ว แต่ก็ยังรัก แม้จะมีสิทธิ์แค่เพียงเก็บไว้ในใจก็ยอม

1.2 การซ้ำโดยมีคำอื่นมาคั่น ในที่นี้หมายถึง การซ้ำคำโดยมีคำ วลี หรือข้อความอื่นมาคั่น ด้วย ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่าง

เกิดมาชาตินี้ได้ทำดีกับอ้ายก็พอ   กะช่างมันเถาะ หากบุญพอ
 แค่เพียงได้พบถึงแม่ครั้งแรก   อ้ายเป็นฝ่ายเดินเข้ามาคบ
 (เพลงแค่นี้ก็ดีใจแล้ว ดอกกรัก ดวงมาลา ขับร้อง)

คำว่า **อ้าย**

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ชาติ, บุญ**

ชาติ : 1, ชาติ- 1 (ชาติ, ชาติ-, ชาติติ-) น. การเกิด เช่น ชาตินี้ ชาติหน้า ; กำเนิด เช่น มีชาติมีสกุล ; เหล่ากอ, เทือกเถา, เผ่าพันธุ์, เช่น ชาติเสือ ชาติจิ้งจอก ; ชนิด, จำพวก, ชั้น, หมู่ ; คำเพิ่มข้างหลังของคำเดิม เมื่อเพิ่มแล้วความหมายคงเดิมหรือหมายถึงพวกหรือหมู่ เช่น คชชาติ มนุษยชาติ. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 359)

บุญ : บุญ- (บุญ, บุญยะ-) น. การกระทำความดีตามหลักคำสอนในศาสนา ; ความดี, คุณงามความดี. ว. ดี เช่น คนใจบุญ, มีคุณงามความดี เช่น คนมีบุญ. (ป. บุญ; ส. บุญ) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 630)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ขอเป็นผู้ให้เพียงฝ่ายเดียวก็พอ และขอรักตลอดไปถึงแม้ว่าจะมีคนใหม่แล้วก็ให้โชคดี และมีความสุข ชาตินี้ขอเก็บรักไว้แต่เพียงข้างเดียว

1.3 การซ้ำประโยค หรือข้อความ เป็นการซ้ำข้อความในระดับประโยค ซึ่งอาจจะมีภาระ ประธานหรือกรรมก็ได้ ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่าง

...ฟ้าฮ้องคำรณ เสียงฝนคำราม
อยู่ใต้เถียงนา หรือใต้กกไม้
เจ้าทิ้งอ้ายไปโดยไม่สั่งลา
เมื่อฝนหล่นมา น้ำตาข้านอง
อ้ายอยากฝากฟ้า ไปผ่าหัวน้อง
อยู่ใต้กกไม้หรือใต้เถียงนา
อ้ายอยากฝากฟ้า ไปผ่าหัวน้อง
อ้ายอยากฝากฟ้า ไปผ่าหัวเธอ
ฟ้าฮ้องคำรณ ฝนเทลงมา
แสงฮักแสงซัง คนบ่จริงใจ

ปานนี้คนงามเจ้าอยู่ไหน
หลบอยู่แกลใจ เมื่อฟ้าคะนอง
ฝนยังสั่งฟ้า ปลายังสั่งหนอง โส
ทุกข์ตรมหม่นหมองเมื่อน้องจากลา
เฮ็ดให้อ้ายหมองต้องเสียน้ำตา
อ้ายอยากฝากฟ้า ไปผ่าหัวเธอ
จากใจคนหมอง ฮักเธอเสมอ
โทษฐานที่เธอทำให้เข้าใจ
ฝนเทลงมา น้ำตาข้าไหล
อ้ายอยากฝากฟ้าไปผ่าหัวเธอ ๆ...

(เพลงฝากฟ้าไปผ่าน้อง ปอยฝ้าย มาลัยพร ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **รณ, โทษ, ฐาน**

รณ : รณ- (รณ, รณะ-) น. เสียง, เสียงดัง ; สงคราม. ก. รบ, รบศึก. (ป., ส.)

(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 922)

โทษ : โทษ- (โทษ, โทษะ-) น. ความไม่ดี, ความชั่ว, เช่น โทษแห่งความเกียจคร้าน, ความผิด เช่น กล่าวโทษ, ผลแห่งการทำผิดที่ต้องรับ เช่น ถูกลงโทษ, ผลร้าย เช่น ยาเสพติดให้โทษ. ก. อ้างเอาความผิดให้ เช่น อย่าโทษเด็กเลย. (ส.; ป. โทส) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 547)

ฐาน : 1 (ถาน) น. ที่ตั้ง เช่น ฐานทัพ ที่ตั้งฐาน, ที่รองรับ เช่น ฐานพระพุทธรูป. (ป.)
(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 392)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ผู้หญิงที่ตนรักได้หนีจากไปโดยไม่บอก ด้วยความรักมากจึงเกลียดมาก จึงเปรียบเทียบว่าอยากฝากฟ้าผ่าผู้หญิงคนนี้ให้ตาย

การใช้คำซ้อน

คำซ้อน คือ การนำคำที่อาจใช้ในภาษาถิ่นคนละถิ่น หรือใช้ต่างเวลากันแต่มีความหมายเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกัน หรือมีความหมายตรงข้ามกันมาซ้อนกัน เพื่อให้กลายเป็นคำอีกคำหนึ่งที่มีความหมายกว้างขึ้น เช่น บ้านเรือน เช็ดหลาบ ชั่วดี เท็จจริง เป็นต้น

ซ้อนเพื่อเสียง

หมายถึง การซ้อนคำที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน แต่มีความหมายต่างกัน เพื่อให้สื่อความหมายได้ชัดเจนไม่กำกวม จึงนำคำที่มีเสียงอย่างเดียวกันหรือใกล้เคียงกันมาขยายความของอีกคำหนึ่ง เช่น เหน็ดเหน้อย

ในการสำรวจเพลงลูกทุ่งยอดนิยม ปี 2544-2548 มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

...ห่วงเหลือเกินเทียบเงินศักดิ์ศรี ยอมรับว่าอายุทุกที ยามไหนได้เดินเคียงข้าง...

(เพลงเดาใจฟ้า ไมค์ ภิรมย์พร ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ศักดิ์**

ศักดิ์ : น. อำนาจ, ความสามารถ, เช่น มีศักดิ์สูง ถือศักดิ์; กำลัง; ฐานะ เช่น มีศักดิ์ และสิทธิแห่งปริญญาใบนี้ทุกประการ; หอก, หลาว. (ส. ศกฺติ; ป. สตุติ) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1094)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ตนเองต่ำต้อยไม่อาจไปเทียบกับผู้หญิงคนที่ตนหลงรักได้ เพราะผู้หญิงคนนั้นมีฐานะที่สูงส่งกว่า

ตัวอย่างที่ 2

...มอเตอร์ไซค์มือสองเงินเซ็นต์ ก็เลยยังเป็นพาหนะคู่ใจ

ขับไปเช็คงานชอกซอน จนตัวอักษรยี่ห้อหลุดหาย...

(เพลงมอเตอร์ไซค์ล้อเหียน ศร ลินชัย ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **มอเตอร์, เช็ค, อักษร, ยี่ห้อ**

มอเตอร์ : น. กลอุปรกรณ์ที่ใช้สำหรับแปลงพลังงานรูปอื่นให้เป็นพลังงานกล โดยทั่วไปหมายถึงกลอุปรกรณ์ที่ใช้สำหรับแปลงพลังงานไฟฟ้าให้เป็นพลังงานกล. (อ. motor) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 842)

เช็ค : (กฏ) น. หนังสือตราสาร ซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้สั่งจ่าย สั่งธนาคารให้ใช้จำนวนเงินหนึ่งเมื่อทวงถามให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง หรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับเงิน. (อ. cheque) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 369)

อักษร : อักษร- (อักษรอน, อักษรระ-, อักษรอน-) น. ตัวหนังสือ, วิชาหนังสือ เช่น ฉลาดรอบรู้ในอักษรสยาม. (ส.; ป. อักษร) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1347)

ยี่ห้อ : น. เครื่องหมายสำหรับร้านค้าหรือการค้า, ชื่อร้านค้า ; เครื่องหมาย เช่น ลินค้า ยี่ห้อนี้รับประกันได้; (ปาก) ลักษณะ เช่น เด็กคนนี้น้ำตาบงบอกยี่ห้อโงง; ชื่อเสียง เช่น ต้องรักษายี่ห้อให้ดี อย่าทำให้เสียยี่ห้อ. (จ.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 908)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า รถจักรยานยนต์ที่เป็นพาหนะคู่ใจสามารถพาไปได้ทุกที่ๆ ต้องการ คำเรียกผู้หญิงอย่างชื่นชม

การใช้คำหลาก

คำหลาก คือ คำหลาย ๆ คำที่มีความหมายอย่างเดียวกัน เพื่อเลี่ยงการใช้คำซ้ำซาก แต่ยังคงความหมายเดียวกัน

คำเรียกผู้หญิงอย่างชื่นชม

ตัวอย่างที่ 1

...จะเป็นทาสแท้เป็นแม่ศรีเรือนเป็นหลัก บัวไม่ให้ช้ำ คำจะไม่ให้หนัก...

(เพลงจีเหร์โดนรัก ผน ธนสุนทร ขับร้อง)

คำว่า **แม่ศรีเรือน** เป็นการยกย่อง ชื่นชมว่าเป็นผู้หญิงที่ดี

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ทาส**

ทาส : ทาส- (ทาด, ทาดสะ-) น. ผู้ที่อุทิศตนแก่สิ่งที่เลื่อมใสศรัทธา เช่น เป็นทาสความรู้, ผู้ที่ตนยอมให้ตกอยู่ในอำนาจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น เป็นทาสการพนัน เป็นทาสยาเสพติด เป็นทาสความรัก เป็นทาสเงิน ; บ่าวทั่วไป, ผู้ที่ขายตัวลงเป็นคนรับใช้หรือที่นายเงินไถ่ค่าตัวมา เรียกว่า ทาสน้ำเงิน, ผู้ที่เป็นลูกของทาสน้ำเงิน เรียกว่า ทาสในเรือนเบี้ย หรือ ทาสเรือนเบี้ย, ทาสที่เอาเงินไปซื้อมาเรียกว่า ทาสสินไถ่, ผู้ที่เป็นเชลย เรียกว่า ทาสเชลย, ถ้าใช้คู่กันว่า ทาสทาสี ก็หมายความว่า ทาสเป็นบ่าวผู้ชาย และ ทาสี เป็นบ่าวผู้หญิง. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 526)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า จะเป็นภรรยาที่ดีให้สมกับรักที่เขามอบให้

ตัวอย่างที่ 2

...บุพเพสร้างสรรค์ ฟ้าให้รางวัล หรือแสรังเปิดทาง จึงคลสาวผู้ดี

มานั่งให้คนริมทางสบตา...

(เพลงเดาใจฟ้า ไมค์ ภิรมย์พร ขับร้อง)

คำว่า **สาวผู้ดี** หมายถึงผู้หญิงสวยหรือมีกริยามารยาดี

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **สรรค์, คล**

สรรค์ : (สัน) ก. สร้างให้มีให้เป็นขึ้น, มักใช้เข้ากับคำสร้าง เป็น สรรค์สร้าง หรือ สร้างสรรค์. (ส. สรรค์ ว่า สร้างอย่างพระพรหมสร้างโลก) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1134)

คล : 1, คล- (คน, คนละ-) น. พื้น, ชั้น, เช่น พสุธาคล. (ป., ส. คล).

(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 395)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ถึงแม้ว่าตนเองจะเกิดมาเป็นคนมีฐานะยากจน แต่ก็โชคดียังได้รับโอกาสจากผู้หญิงคนหนึ่ง อาจเป็นเพราะเทวดาฟ้าดินต้องการทดสอบ ดังนั้นจึงขอตั้งใจที่จะรัก และจะทำดีให้ถึงที่สุดแม้ว่าผลจะออกมาอย่างไรก็ตาม

คำอื่น ๆ ที่ใช้เรียกผู้หญิง

ตัวอย่าง

...ในที่ทำงานยิ้มหวานก็รอยยิ้มให้ เบอร์สาวก็สายทักทายมือถือต่อวัน
มันคงเด้ออ้าย อย่าได้ผลอใจเกี่ยวพัน ส้อมรื้อหัวใจให้มัน ป้องกันสัญญาใจเรา...
(เพลงกรุณาอย่าผลอใจ ศิริพร อำไพพงษ์ ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า เบอร์

เบอร์ : (ปาก) น. หมายเลขลำดับ. (ตัดมาจาก number) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 637)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ในชีวิตประจำวันของผู้ชายที่ตนรัก มักมีโอกาสดังต่อไปนี้พบปะกับผู้หญิงมากมาย ดังนั้นจึงเตือนให้ฝ่ายชายระมัดระวังตัวและควบคุมอารมณ์จิตใจให้ได้

การใช้คำที่มีความหมายลึกซึ้ง

1. คำที่มีความหมายโดยตรง
2. ความหมายโดยนัย

1. คำที่มีความหมายโดยตรง

ตัวอย่างที่ 1

...ยามเจ็บเห็นหน้ายามมีปัญหาเดินเคียง ยามเหงาได้โทรฟังเสียง
หล่อเลี้ยงหัวใจทุกคราว...

(เพลงขอใจกันหนาว ต่าย อรทัย ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ปัญหา**

ปัญหา : น. ข้อสงสัย, ข้อขัดข้อง, เช่น ทำได้โดยไม่มีปัญหา, คำถาม, ข้อที่ควรถาม, เช่น ตอบปัญหา, ข้อที่ต้องพิจารณาแก้ไข เช่น ปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาทางการเมือง. (ป.)
(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 687)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ความรัก ความอบอุ่น กำลังใจ เกิดจากการฟังเสียงคนรักทางโทรศัพท์

ตัวอย่างที่ 2

...เริ่มใหม่เถิดน้องอย่าหมองไปเลยทราวม้วย ครั้นเขาป้าเขาได้ เอาคนผู้ฮ้ายไปพิจารณา...

(เพลงขอเป็นตัวแทน สนั่นก สิงห์มาตร ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **พิจารณา**

พิจารณา : (พิจาระนา) ก. ตรวจตรา, ตริตrong, สอบสวน. (ป., ส. วิจาร, วิจารณ, วิจารณา) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 786)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ถ้าหากว่าผู้หญิงคนที่ตนเองรักถูกทอดทิ้ง ตนเองก็ยินดีที่จะเริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วย หากว่าเธอยอมรับ

ตัวอย่างที่ 3

...ผู้หญิงตัวคนเดียวเดินเดี่ยวเหมือนญาติบิมี ได้รู้จักคำว่าโชคดีได้มีวันนี้เพราะมี
แรงใจอยู่แทบบิไหว หัวใจนี้ในเมื่อวาน มีดไปทุกด้านก้าวผ่านถนนคนไร่...

(เพลงอยู่ในใจเสมอ ต่าย อรทัย ขับร้อง)

มีบริบททางภาษาที่เกี่ยวข้องในประโยคนี้คือคำว่า **ญาติ**

ญาติ ญาติ- (ยาด, ยาดิ-, ยาดติ-) น. คนในวงศ์วานที่ยังนับรู้กันได้ทางเชื้อสายฝ่ายพ่อหรือฝ่ายแม่. (ป.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 390)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า เป็นผู้หญิงตัวคนเดียวที่ต้องเผชิญโลกภายนอกเพียงลำพัง แต่ก็ยังมีกำลังใจ เพราะมีคนที่มีน้ำใจที่ให้ทั้งความรักความอบอุ่นอยู่ตลอดเวลา

2. ความหมายโดยนัย

ตัวอย่างที่ 1

...ห้องเช่าเล็กๆ ปากซอยมีร้านเซเว่น เลิกงานตอนเย็นก่อนเคยเป็นเหมือนดั่งวิมาน...

(เพลงยังคอยที่ซอยเดิม มนต์แคน แก่นคูณ ขับร้อง)

คำว่า วิมาน คือ ที่อยู่ของเทวดา, ยานทิพย์

วิมานในที่นี้ หมายถึง สถานที่ที่ทำให้มีความสุข

วิมาน : น. ที่อยู่หรือที่ประทับของเทวดา; ยานทิพย์. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1079)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ผู้หญิงที่เคยรักจากไป แล้วไม่กลับมาจึงรอคอย นึกถึงภาพเก่า ๆ ที่เคยอยู่ร่วมกันแม้เป็นห้องเช่าเล็ก ๆ ก็เป็นความสุขอันยิ่งใหญ่

ตัวอย่างที่ 2

...สิมมาลาถิน ว่าเกิดกลางคืนกลิ่นโคลนฟุ้ง

ไผ่เป็นหงส์ทั้งคงทั้งท่งระวังดาวรุ่งน้ำตาริน...

(เพลงดาวกลางคืน ณรงค์กมล ณ. ประเสริฐ ขับร้อง)

คำว่า หงส์ คือ นกในนิยาย, ชื่อนกจำพวกเป็ดชนิดหนึ่ง ตาโตและคอยาวกว่าห่าน

หงส์ในที่นี้ หมายถึง ผู้หญิงสูงศักดิ์ที่ต้องการมีชื่อเสียง

หงส์ : 1 (หงสะ-, หง) น. นกในนิยายที่ถือว่าเป็นนกในตระกูลสูง มีเสียงไพเราะ เป็นพาหนะของพระพรหม ; ในวรรณคดีหมายถึง บุคคลที่มีชาติตระกูลสูง และเปรียบการเดินทางที่งดงามอ่อนช้อยและเป็นสง่าเทียบด้วยการเดินทางของหงส์. (ป., ส. หัส) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1237)

บริบทนี้สื่อความหมายว่า เมื่อไปอยู่ในเมืองหลวงหรือได้ดีแล้วจงอย่าลืมพื้นเพเดิมของตน

ตัวอย่างที่ 3

...บ่มีราศีคือเขาถูกชายเฝ้าแก่ จุดเด่นอายคือฮักแท้แต่ไผน้องสิแลเห็น

กับข่าวรถเข็นยังเข็นรอจ่ายสิ้นเดือน อยากชวนน้องมาเป็นเพื่อนย่านเจ้าเบื้อความล้ำเค็ญ...

(เพลงผู้บ่าวเหรียญบาท ศรี สินชัย ขับร้อง)

เข็น 2 ก. ลงลายมือชื่อ. (อ. sign) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 383)

คำว่า เข็น ในที่นี้หมายถึงไม่มีเงินสดจ่าย

บริบทนี้สื่อความหมายว่า เป็นคนที่มีฐานะยากจน จึงไม่สามารถใช้เงินสดจ่ายได้ แต่ถึงแม้ฐานะจะยากจนก็มีความรักที่จริงใจ

ตัวอย่างที่ 4

...ได้มาพบเธอจึงรู้ว่าเจอคำตอบ เปิดใจได้เลยว่าชอบตั้งแต่วันแรกพบกัน

เคยอยู่คนเดียว ขับเคี่ยวชีวิตสู้งาน คำถามทำเพื่อใครกันวันนี้สวรรค์ให้เธอเฉลย

(เพลงคนที่รอคอย แจ็ค ธนพล ขับร้อง)

สวรรค์ (สะหฺวันคะ-, สะหฺวัน) น. โลกของเทวดา, เมืองฟ้า. (ส. สุวรรค ; ป. สกฺค)

(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1143)

คำว่า สวรรค์ ในที่นี้หมายถึงคำตอบของเทวดา

บริบทนี้สื่อความหมายว่า เมื่อได้พบผู้หญิงคนนี้เป็นครั้งแรกก็รู้ได้ทันทีว่าเกิดความรักขึ้นในใจ เทวดาเท่านั้นจะเป็นผู้ให้คำตอบว่าเธอจะรับรักหรือไม่

ตัวอย่างที่ 5

...สองเขา กอดเหงาในคราวต้องห่าง   แต่ใจบ่ร้าง ก็เพราะมีจันทร์คอยเฝ้า

น้องมีแรงใจ เพราะมีอายตามเป็นเงา   เบิ่งฟ้างามคืนจันทร์หยอกเฝ้า

สายตาเขาหยอกกันบนฟ้า...

(เพลงแรงใจในเงาจันทร์ ค่าย อรทัย ขับร้อง)

จันทร์ น. ชื่อพรรณไม้บางชนิดที่มีเนื้อไม้ ดอก หรือผล หอม ใช้ทำยาและปรุงเครื่องหอม. (ป., ส.) (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 300)

คำว่า **จันทร์** ในที่นี้หมายถึง มีคนคอยให้กำลังใจอยู่ตลอดเวลา

บริบทนี้สื่อความหมายว่า ความรักของทั้งสองคนมาพบกัน โดยใช้ดวงจันทร์เป็นสื่อ

ตัวอย่างที่ 6

...คิดถึงเสมอเพียงเจอคนหน้าคล้ายๆ   ฟังคนพูดเรื่องใดหัวใจก็แปลเป็นเธอ
 นับแม่เสนาที่คอยวันที่กลับมาเจอ   ไม่เห็นก็ห่วงเสมอถามถึงในใจยามเหงา...

(เพลงแทนความคิดถึง จักรพรรณ์ อาบครบุรี ขับร้อง)

นาที น. ชื่อหน่วยเวลา เท่ากับ 1 ใน 60 ของชั่วโมง. (เทียบ ส. นาที.)

(ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 576)

คำว่า **นาที** ในที่นี้หมายถึง ช่วงระยะเวลาของความคิดถึง

บริบทนี้สื่อความหมายว่า คิดถึงคนที่รักอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเจอเหตุการณ์ใดก็ตาม
 ทุกอย่างเป็นความรู้สึกที่เป็นเธอทั้งหมด